

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Uplatňování daně z přidané hodnoty u neziskových organizací

Application of Value Added Tax in Non-profit Organizations

Student: Kateřina Brázdilová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Kateřina Randová

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Kateřina Brázdilová**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně

Specializace: 00 Účetnictví a daně

Téma: **Uplatňování daně z přidané hodnoty u neziskových organizací**
Application of Value Added Tax in Non-profit Organizations

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Pojmy z oblasti DPH a neziskových organizací
3. Uplatňování DPH u neziskových organizací
4. Praktické uplatňování DPH u vybrané neziskové organizace
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BENDA, Václav. *DPH u neziskových subjektů*. 2. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 168 s. ISBN 978-80-7273-160-2.

BENDA, Václav a Ladislav PITNER. *Daň z přidané hodnoty s komentářem k 1. 4. 2011*. 6. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 480 s. ISBN 978-80-7263-676-1.

DRÁBOVÁ, Milena a kol. *Zákon o dani z přidané hodnoty - komentář*. Praha: 4. vyd. Wolters Kluwer ČR, 2011. 720 s. ISBN 978-80-7357-657-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Kateřina Randová**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

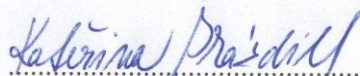
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3, 4 a 5 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 11. května 2012

.....
Kateřina Brázdilová

1. ÚVOD	5
2. POJMY Z OBLASTI DPH A NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	8
2.1. Neziskové subjekty	8
2.1.1 Občanské sdružení	8
2.1.2 Obecně prospěšné společnosti	10
2.1.3 Nadace a nadační fond	10
2.2. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty	11
2.3. Základní pojmy	13
3. UPLATŇOVÁNÍ DPH U NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	17
3.1. Registrace k DPH	17
3.1.1. Registrace k DPH z důvodu překročení zákonného limitu	17
3.1.2. Sledování obratu pro účely registrace k DPH	18
3.1.3. Dobrovolná registrace	19
3.2. Postavení jako osoba identifikovaná k dani	19
3.3. Předmětem daně není	20
3.4. Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně	21
3.5. Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně	22
3.6. Povinnost přiznat daň nebo plnění osvobozené od daně	24
3.7. Nárok na odpočet daně na vstupu	26
3.7.1 Prokazování nároku na odpočet daně	29
3.8. Zkrácený a poměrný nárok na odpočet daně	31
3.8.1. Zkracování nároku na odpočet daně	31
3.8.2. Úprava odpočtu daně	34

3.8.3. Vyrovnání odpočtu daně	36
3.8.4. Poměrný nárok na odpočet daně	38
3.9. Základ daně	39
3.10. Výpočet daně	40
3.10.1. Výpočet daně metodou „zdola“	41
3.10.2. Výpočet daně metodou „shora“	41
3.10.3. Výpočet daně při vyúčtování zálohových plateb	41
4. PRAKTICKÉ UPLATŇOVÁNÍ DPH U VYBRANÉ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	44
4.1. Registrace k dani	44
4.2. Způsob vedení evidence pro účely DPH	45
4.3. Vedení evidence pro účely DPH a sestavení daňového přiznání	46
4.4. Výpočet vypořádacího koeficientu a změna odpočtu daně	57
4.5. Vyhodnocení zpracovaného příkladu	59
5. ZÁVĚR	60
Seznam použité literatury	62
Seznam zkratk	64
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. ÚVOD

Daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) je všeobecná daň ze spotřeby, poměrná k ceně zboží a služeb. Mnoho transakcí se uskuteční ve výrobním a distribučním procesu před maloobchodním prodejem. Jinými slovy, bez ohledu na způsob výroby nebo distribuce, a to bez ohledu na původ výrobku (národní nebo dovezené, pořízené z jiného členského státu Evropské unie), váha daně v porovnání s cenou, kterou platí konečný spotřebitel, je vždy úměrná, což zaručuje úroveň spravedlnosti potřebné pro moderní a volný obchod.

Název napovídá, že na rozdíl od jiných daní ze spotřeby, například daně z prodeje ve Spojených státech nebo spotřební daň na celém světě, systém DPH umožňuje sbírat podklady k jednotlivým částem z celkové DPH pokaždé, když je v dodavatelském řetězci navýšena přidaná hodnota. Tento důmyslný systém byl původně přijat Francií v roce 1954 a byl uplatňován v celém hospodářství této země v roce 1966.

Při hledání konceptu pro novou spotřební daň Francouzi původně vytvořili návrh daně vybírané při konečné spotřebě, což bychom označili jako maloobchod. Nicméně, takový systém, by byl příliš složitý. Bylo by příliš obtížné realizovat daňové kontroly mezi malými podniky, obchodníky, řemeslníky, obchody, a zemědělci. Proto, místo toho, poslední prodejce v řetězci, vybírá daň od spotřebitele. Francie předpokládala, že každá společnost, která zasahuje do okruhu výroby a distribuce, by měla odvádět daň státu, v poměru k hodnotě, kterou přidala do výrobku nebo služby. Konečný spotřebitel platí celkové DPH, které je uveřejněno na účtu při nákupu výrobků nebo služeb. DPH je úměrné ceně, kterou spotřebitel platí v závislosti na pevnou sazbu DPH. Vláda však nečeká na místě konečné spotřeby, aby vybírala DPH. Ani nevybírá DPH jednotlivě od spotřebitelů. Každý prodejce v řetězci vypočítá DPH z dotčených výrobků nebo služeb, které prodává a pak odečte DPH, které zaplatil za své nákupy, které přispívá k ceně zboží či služeb. Prodávající pak takto vypočtenou částku odvádí státu.

Neutralita daně je garantována na podniky působící v dodavatelském řetězci, DPH není jejich náklad (cena). Pouze konečný spotřebitel, který nepoužije výrobky/služby k obchodním účelům, platí DPH, zaplatí kompletní prodejní cenu (nemá možnost obnovit, odpočítat si, DPH).¹

---

¹ PLATTEEUW, Chris and Pedro PESTANA DA SILVA. *Quick reference to European VAT compliance 2011*. The Netherlands: Kluwer Law International BV, 2011. 824 s. ISBN 978-90-411-3523-0.

Daň z přidané hodnoty je základním prvkem daňové soustavy České republiky již od roku 1993, jako typ nepřímé daně, která se uplatňuje ve všech zemích Evropské unie (dále jen „EU“). Pro uplatňování daně z přidané hodnoty se vychází ze zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPH“), který je platný ode dne vstupu České republiky do EU, tedy od 1. května 2004. Tento zákon nahradil původní právní úpravu obsaženou v zákoně č. 588/1992 Sb. o dani z přidané hodnoty. K tomuto zákonu jsou pravidelně vydávány upřesňující pokyny, nařízení a sdělení.

Neziskové organizace (dále jen „NO“) jsou z větší části zaměřené na provozování činností, které nejsou činností ekonomickou. Pokud se NO zabývá ekonomickou činností, tak se jedná převážně o činnost na území tuzemska, proto se příliš často nesetkáme s případy z oblasti unijních či mimo unijních (vývoz a dovoz zboží a služeb) obchodů. V praxi se však může stát, že si organizace objedná zboží z EU, nebo poskytne službu do EU. Proto se tato práce nebude zabývat obchodováním neziskových organizací se třetími zeměmi a zaměří se hlavně na vliv DPH na ekonomickou činnost neziskové organizace v tuzemsku popřípadě v Evropské unii. Zaměřím se obecně na neziskové organizace, ale podrobněji se budu orientovat na občanské sdružení.

Cílem bakalářské práce je rozvést problematiku DPH u občanského sdružení a jaký má vliv na sdružení skutečnost, že se stane plátcem DPH. Práce by měla poukázat na problémy, které mohou nastat pro neziskové subjekty v případě, že uskutečňují ekonomickou činnost i činnost s ní nesouvisející. Složitosti řeší neziskové subjekty při uplatnění nároku na odpočet daně v případě, že uskutečňují jak zdanitelná plnění tak i plnění osvobozená od daně s nárokem nebo bez nároku na odpočet daně. Práce má také za úkol ukázat prakticky, jak vyplnit daňová přiznání k dani z přidané hodnoty. Ukazuje také na komplikace, které čekají neziskové subjekty v závěru roku v posledním daňovém přiznání za zdaňovací období při výpočtu koeficientů.

První kapitola je zaměřena na vymezení zákona o DPH. Tato kapitola vysvětluje základní pojmy týkající se problematiky DPH, které jsou obecné, vztahující se na všechny právnické či fyzické osoby. Dále je v této kapitole vysvětlen pojem neziskové subjekty a rozdělení neziskových organizací. Také se více zabírám vybranými neziskovými organizacemi a popsáním jejich specifik.

V druhé kapitole je rozebráno obecně téma DPH u neziskových organizací. Co se stane, je-li nezisková organizace neplátcem DPH, stane-li se plátcem DPH, či je osobou identifikovanou k dani. Řešíme za jakých podmínek je organizace povinná registrovat se k

dani. Tato kapitola také definuje co je předmětem daně, co je osvobozeno od daně, kdy vzniká organizaci povinnost přiznat daň. Celá kapitola je převážně zaměřena na občanská sdružení.

Třetí kapitola je zaměřena prakticky. Vybrala jsem si konkrétní neziskovou organizaci a na jejím příkladě uvedu, jaký bude mít DPH vliv na tuto organizaci. Rozeberu zde, jak se bude DPH počítat, k jakým případům může dojít v souvislosti s DPH.

2. POJMY Z OBLASTI DPH A NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

2.1. Neziskové subjekty

Pojem "nezisková organizace" je běžně používán, aniž by byl definován nějakým platným právním předpisem. Vznik, činnost, hospodaření a případný zánik jednotlivých neziskových organizací je totiž legislativně upraven řadou zvláštních zákonů a ne vždy panuje shoda, co lze za neziskovou organizaci považovat a co nikoli. Charakteristickým rysem všech neziskových organizací je skutečnost, že hlavním předmětem jejich činnosti není podnikání. V České republice se ustálila dvě základní vymezení neziskových organizací, a to veřejnoprávní subjekty a soukromoprávní subjekty (nestátní neziskové organizace). I přesto, že NO nejsou zakládány za účelem podnikání, mohou získávat příjmy z vlastní či vedlejší činnosti. Vlastní činností se rozumí jejich hlavní činnost, pro kterou byly zřízeny a je definována ve stanovách nebo zakladatelské listině a může se jednat o poskytování služeb, prodej výrobků, poskytování vzdělávacích seminářů apod. Příjmy z hlavní činnosti mohou být pro NO prostředkem jak být nezávislá na veřejných zdrojích. Vedlejší činnost je u NO označována jako podnikatelská a může se jednat o příjmy z reklam, nájmu či jiného podnikání.

Mezi veřejnoprávní subjekty patří zejména kraje, obce, organizační složky státu, kraje a obcí, příspěvkové organizace zřízené státem, kraji nebo obcemi a další subjekty založené nebo zřízené zvláštním právním předpisem.

Do skupiny nestátních neziskových organizací zahrnujeme především občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti a nadace a nadační fondy. Existují ještě další typy organizací, které by bylo možné do této skupiny zařadit, ale z hlediska dalšího výkladu se omezíme na tyto tři typy. Pod pojem neziskové organizace lze zahrnout ještě např. politické strany a hnutí, odborové organizace, účelová zařízení církví, veřejnoprávní instituce.

2.1.1 Občanské sdružení

Jedním z nejvýznamnějších politických práv, jež jsou zaručena Listinou základních práv a svobod (dále jen „LZPS“), je právo sdružovací upravené v čl. 20 LZPS, které dává každému možnost sdružovat se a to bez registrace a bez právní subjektivity. Další možností, která je zaručena v tomto článku je právo sdružovat se spolu s jinými ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích. Od jiných sdružení se vyznačují právní subjektivitou, což

je spojeno s nutností registrace. Toto je upraveno zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.²

Občanským sdružením (dále jen „o. s.“) je právnickou osobou, kterou se podle § 2 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, rozumí spolek, společnost, svaz, hnutí, klub či jiný podobný útvar, ve kterém se občané svobodně sdružili – ne však za účelem vytvoření politické strany, církevní společnosti nebo za účelem podnikání. K občanským sdružením nepatří sdružování občanů za účelem výdělečné činnosti, s podnikáním však mohou sdružení úzce souviset, a to například u sdružení vzniklých za účelem podpory podnikání.

Založení o.s. upravuje Zákon o sdružování občanů č. 83/1990 Sb. Principem založení je registrace, což znamená, že ministerstvo vnitra zkoumá, zda jsou splněny zákonem vyžadované podmínky. V podstatě jediné, čeho je zapotřebí k založení o.s., je vytvoření přípravného výboru skládajícího se nejméně ze tří lidí, z nichž alespoň jeden je starší 18 let, a sepsání stanov. Přípravný výbor podává návrh na registraci, přílohou návrhu jsou dva stejnopisy navržených stanov.³

Poznámka: O. s. u nás mohou zakládat také cizinci. To je rozdíl od politických stran a hnutí, která mohou zakládat pouze občané ČR.

Návrh na registraci musí podle zákona obsahovat:

- podpisy členů přípravného výboru,
- jména, příjmení, data narození a bydliště těchto osob,
- označení člena výboru, který je určen jako zmocněnec jednající jménem výboru,
- text stanov ve dvou vyhotoveních.

Dalším krokem existence o.s. je svolání členské schůze, kde by mělo proběhnout schválení stanov a volba statutárních orgánů. Až do jejich vytvoření jedná jménem sdružení přípravný výbor. O zakládající schůzi je třeba vést zápis obsahující podepsanou prezenční listinu.

---

²Epravo.cz, a.s.: *Občanské sdružení podle zákona o sdružování občanů* ze dne 11. června 2001[online]. [11.6.2001]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/obcanske-sdruzeni-podle-zakona-o-sdruzovani-obcanu-8904.html>

³MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

2.1.2 Obecně prospěšné společnosti (OPS)

Od roku 1996 platí zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. OPS je právnickou osobou, je založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek, přičemž platí, že její výsledek hospodaření nesmí být použit ve prospěch ani zakladatelů, ani zaměstnanců OPS, ale musí být vždy použit na poskytování služeb, pro které byla společnost zřízena.

OPS mohou založit fyzické i právnické osoby, či stát a územní samosprávné celky. Společnost vzniká sepsáním zakladatelské smlouvy a dnem zápisu do rejstříku OPS, který vede příslušný soud, stejně jako obchodní rejstřík. Zakládací listina obsahuje identifikační údaje o společnosti, druh obecně prospěšných služeb, popř. jejich cenu nebo způsob stanovení ceny, řídicí orgány-ředitel, členy dozorčí rady a jejich odměňování a dále se zabývá záležitostmi zániku.

2.1.3 Nadace a nadační fond (NF)⁴

Nadace je právnická osoba jejíž problematika je řešena zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nadace či NF je účelovým sdružením majetku, zřizuje se podle zvláštního zákona pro dosahování obecně prospěšných cílů.

Činnost nadací je zaměřena na rozvoj duchovních hodnot, ochranu lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochranu přírodního prostředí, kulturních památek a tradic, rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu. Nadace NF uvádějí povinně toto označení ve svém názvu, naproti tomu jiné organizace ani obchodní společnosti, nejsou-li nadací, nesmí toto označení používat.

Zřizovatelem nadace může být fyzická či právnická osoba nebo FO a PO společně. Nadace se zřizuje zakládací listinou nebo závětí. Vzniká dnem registrace u příslušného okresního rejstříkového soudu, který je pověřen vedením obchodního rejstříku. Zřizovatel je povinen vydat statut nadace, který obsahuje důležité identifikační údaje, podmínky

---

⁴ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

pro poskytnutí nadačního příspěvku. Minimální nadační jmění musí činit 500 000 Kč a může se skládat jak z finančních tak i nepeněžitých prostředků.

2.2. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje daň z přidané hodnoty. Tato daň se uplatňuje na zboží, služby, nemovitosti za podmínek stanovených tímto zákonem. Tento zákon byl od svého vzniku, kdy ČR vstoupila do EU mnohokrát novelizován. Dnem 1.1.2010 byl zákon opět novelizován a vešly v platnost nové sazby DPH a to konkrétně snížená sazba DPH byla zvýšena z 9 % na 10 % a základní sazba z 19 % na 20 %. Rokem 2012 vstoupila v platnost tzv. sazbová novela tohoto zákona a to zvýšení snížené sazby z 10% na 14%. Během roku 2012 tedy trvá stav dvou sazeb daně souběžně, základní 20% a snížené 14%. Tato novela směřuje ke zrušení snížené sazby DPH a zavedení jednotné sazby na všechno zboží, služby a nemovitosti ve výši 17,5 %.

Poznámka: Snížená sazba DPH se uplatňuje převážně na služby a zboží denní potřeby např. potraviny, teplo, drogerie, léky, pomůcky potřebné pro osoby s postižením, kulturní, umělecká a sportovní činnost, úklidové práce v domácnostech apod. Plnění podléhající snížené sazbě DPH jsou uvedena v Příloze 1 a 2 ZDPH a § 48 a 48 písm. a) ZDPH.

Ve Sbírce zákonů, byl zveřejněn zákon č. 47/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů („novela zákona o DPH“) s účinností od 1. 4. 2011, část této novely nabývá účinnosti od 1.1.2012 (viz. přechodná ustanovení). Přechodné ustanovení mezi roky 2011 a 2012 řeší zúčtování záloh, včetně fiktivního dne uskutečnění zdanitelného plnění u dodání vody, elektřiny, tepla, chladu atd.⁵ V roce 2013 nás čeká další zásadní novela zákona o DPH. Ke dni 1. 1. 2013 bude zavedena místo dvou sazeb DPH pouze jedna sazba daně. Tato změna bude mít vliv na buď zrušení, nebo změnu všech ustanovení zákona o DPH, ve kterých je odkaz na dvě sazby daně, popř. odkaz na použití snížené popř. základní sazby daně (např. řada odstavců v § 47 - Sazby daně, dále v § 36- Základ daně a v § 37 - Výpočet daně u dodání zboží, převodu nemovitostí a poskytnutí služby).

---

⁵WOLTERS KLUWER ČR, a. s.:*Změny sazeb od 1.1.2012 do 1.1.2013* ze dne 1.prosince 2010 [online]. [1.12.2011] Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d36136v45848-zmeny-sazeb-dane-od-1-1-2012-a-od-1-1-2013/>

Tab. 2.1: Členění zákona o DPH podle paragrafů a předmětu ustanovení

Část I.		Základní ustanovení
Hlava 1	§ 1 - 4	Obecná ustanovení
Hlava 2		Uplatňování daně
Díl 1	§ 5 - 6	Daňové subjekty
Díl 2	§ 7 - 12	Místo plnění
Díl 3	§ 13 - 20	Zdanitelná plnění
Díl 4	§ 21 - 25	Uskutečnění plnění a daňová povinnost
Díl 5	§ 26 - 35	Daňové doklady
Díl 6	§ 36 - 46a	Základ daně a výpočet daně, oprava základu daně a oprava výše daně, opravný daňový doklad Základ daně a výpočet daně, oprava základu daně, daňový dobropis a vrubopis
Díl 7	§ 47 - 50	Sazby daně a oprava sazby daně
Díl 8	§ 51 - 62	Osvobození od daně bez nároku na odpočet daně
Díl 9	§ 63 - 71g	Osvobození od daně s nárokem na odpočet daně
Díl 10	§ 72 - 79	Odpočet daně
Díl 11	§ 80 - 87	Vracení daně a prodej zboží za ceny bez daně
Hlava 3	§ 88 - 92e	Zvláštní režimy
Hlava 4	§ 93 - 110	Správa daně v tuzemsku
Část II.	§ 111 - 113	Přechodná, zrušovací a závěrečná ustanovení
Příloha 1		Seznam zboží podléhajícího snížené sazbě
Příloha 2		Seznam služeb podléhajících snížené sazbě
Příloha 3		Seznam plnění, při jejichž provádění se veřejnoprávní subjekt považuje vždy za osobu povinnou k dani
Příloha 4		Umělecká díla, sběratelské předměty a starožitnosti
Příloha 5		Seznam zboží, u kterého se při dodání použije režim přenesení

		daňové povinnosti
Poznámky		Poznámky pod čarou

Zdroj:⁶

2.3. Základní pojmy⁷

Předmět daně (§ 2 ZDPH)

Předmětem daně je dodání zboží nebo převod nemovitosti či poskytnutí služby, pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie. Pro všechna uvedená plnění s výjimkou dovozu zboží v tuzemsku platí, že předmětem daně jsou pouze v případě, pokud jsou:

- realizována za úplatu
- realizována osobou povinnou k dani
- mají místo plnění v tuzemsku
- realizována v rámci ekonomické činnosti.

Pořízení zboží z jiného členského státu EU je předmětem daně, pokud je pořízeno za úplatu, uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání.

Dále je předmětem daně z přidané hodnoty pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou, která není osobou povinnou k dani, dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Dotace k ceně (§ 4 odst. 1 ZDPH)

Dotace k ceně přijaté jsou finanční prostředky poskytované ze státního rozpočtu, z rozpočtů územních samosprávných celků, státních fondů, z grantů přidělených podle zvláštního zákona, z rozpočtu cizího státu, z grantů Evropské unie či podle programů obdobných, pokud je příjemci dotace stanovena povinnost poskytovat plnění se slevou z ceny a výše slevy se váže k jednotkové ceně plnění; za dotaci k ceně se nepovažuje zejména dotace k výsledku hospodaření a na pořízení dlouhodobého hmotného a dlouhodobého nehmotného majetku.

⁶ FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *DPH ve školství od roku 2009*. 2. vyd. Karviná – Mizerov: Paris, 2009. 209 s. ISBN 978-80-87173-03-9

⁷ DUŠEK, Jiří. *DPH 2012 zákon s přehledy*. 9. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-4080-5.

Osoba povinná k dani (§ 5 odst.1 ZDPH)

Za osobu povinnou k dani (dále jen OPD) se podle § 5 odst. 1 ZDPH považuje fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost. OPD je i právnická osoba, která nebyla založena za účelem podnikání, pokud vykonává ekonomickou činnost. Pro účely DPH se osobami, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání rozumějí jak veřejnoprávní subjekty, tak i subjekty soukromoprávní.

Ekonomická činnost (§ 5 odst.2 ZDPH)

Ekonomickou činností se pro účely ZDPH rozumí soustavná činnost výrobců, obchodníků, osob poskytujících služby, včetně důlní činnosti a zemědělské výroby a soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů, zejména nezávislé činnosti vědecké, literární, umělecké, vychovatelské nebo učitelů, činnosti lékařů, právníků, inženýrů, architektů, dentistů a účetních zalců. Za ekonomickou činnost se považuje také využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů, je-li tento majetek využíván soustavně, tedy je dlouhodobě pronajímán.

Osoba osvobozená od uplatňování daně (§ 6 odst. 1 ZDPH)

Jedná se o OPD, jejíž obrat nepřesáhne částku 1 000 000 Kč za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců.

Obrat (§6 odst. 2 ZDPH)

Obratem se rozumí souhrn úplat bez daně, včetně dotace k ceně, které OPD náleží za uskutečněná plnění: dodání zboží, převod nemovitosti a poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku. Do obratu se nezahrnuje úplata z prodeje dlouhodobého majetku.

Daňové doklady (§ 26-§ 35)

Plátce daně, který uskutečňuje zdanitelné plnění nebo plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet, je povinen vystavit daňový doklad do 15 dnů ode dne uskutečnění plnění nebo od přijetí úplaty za plnění. Plátce je povinen v takovémto dokladu uvádět údaje o dani a základu daně v české měně a předepsané náležitosti se správnými údaji stanovenými zákonem.

Plátce je povinen uchovávat všechny daňové doklady rozhodné pro stanovení daně nejméně po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se uskutečnilo zdanitelné plnění.

Osoba identifikovaná k dani (§ 96 ZDPH)

Osobou identifikovanou k dani je právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, která není povinná k dani za předpokladu, že:

- pořizuje zboží z jiného členského státu v tuzemsku a celková hodnota pořízeného zboží bez daně v běžném kalendářním roce překročí částku 326 000 Kč, se stává osobou identifikovanou k dani dnem, ve kterém byla tato částka překročena. Do celkové hodnoty pořízeného zboží se nezapočítává hodnota nového dopravního prostředku a hodnota zboží, které je předmětem spotřební daně.
- v tuzemsku pořizuje z jiného členského státu nový dopravní prostředek nebo zboží, které je předmětem spotřební daně, se stává osobou identifikovanou k dani dnem prvního dodání tohoto zboží.
- v tuzemsku pořizuje zboží z jiného členského státu, která podá přihlášku k registraci, i když hodnota pořízeného zboží nepřekročí částku uvedenou v odstavci 1, se stává osobou identifikovanou k dani k datu účinnosti registrace uvedenému na rozhodnutí o registraci.

Zdaňovací období (§ 99 ZDPH)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí, pokud obrat plátce za předcházející kalendářní rok nedosáhl 10 000 000 Kč. Pokud obrat plátce za předcházející kalendářní rok dosáhl 10 000 000 Kč, je zdaňovacím obdobím kalendářní měsíc. Plátce, jehož zdaňovacím obdobím je podle odstavce 1 kalendářní čtvrtletí a jehož obrat za předcházející kalendářní rok dosáhl částky alespoň 2 000 000 Kč, je oprávněn si zvolit za zdaňovací období kalendářní měsíc.

Místo plnění při dodání zboží a převodu nemovitosti (§ 7 ZDPH)

Místem plnění při dodání zboží, pokud je dodání zboží uskutečněno bez odeslání nebo přepravy, je místo, kde se zboží nachází v době, kdy se dodání uskutečňuje.

Místem plnění při dodání zboží, pokud je zboží odesláno nebo přepraveno osobou, která uskutečňuje dodání zboží, nebo osobou, pro kterou se uskutečňuje dodání zboží, nebo zmocněnou třetí osobou, je místo, kde se zboží nachází v době, kdy odeslání nebo přeprava zboží začíná.

Pokud je dodání zboží spojeno s jeho instalací nebo montáží osobou, která zboží dodává, nebo jí zmocněnou třetí osobou, za místo plnění se považuje místo, kde je zboží instalováno nebo smontováno.

Místem plnění při převodu nemovitosti je místo, kde se nemovitost nachází.

Místo plnění při poskytnutí služby (§ 9 ZDPH)

Místem plnění při poskytnutí služby osobě povinné k dani je místo, kde má tato osoba sídlo nebo místo podnikání. Pokud je však tato služba poskytnuta provozovně osoby povinné k dani, nacházející se v jiném místě, než kde je její sídlo nebo místo podnikání, je místem plnění místo, kde je tato provozovna umístěna.

Místem plnění při poskytnutí služby osobě nepovinné k dani je místo, kde má osoba poskytující službu sídlo nebo místo podnikání.

Místo plnění při pořízení zboží z jiného členského státu (§ 11 ZDPH)

Za místo plnění při pořízení zboží z jiného členského státu se považuje místo, kde se zboží nachází po ukončení jeho odeslání nebo přepravy pořizovateli.

Místo plnění při poskytnutí služby v oblasti kultury, umění, sportu, vědy, vzdělávání a zábavy (§ 10b ZDPH)

Místem plnění při poskytnutí služby v oblasti kultury, umění, sportu, vědy, vzdělávání a zábavy je místo konání kulturní, umělecké, sportovní, vědecké, vzdělávací, zábavní nebo podobné akce, pokud jde o:

- a) službu spočívající v oprávnění ke vstupu na takovou akci, včetně služby přímo související s tímto oprávněním, nebo
- b) službu vztahující se k takové akci, včetně přímo související služby, jakož i poskytnutí služby organizátora takové akce, osobě nepovinné k dani.

3. UPLATŇOVÁNÍ DPH U NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Právnícké osoby založené podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, kterými jsou např. spolek, společnost, svaz, hnutí, klub a jiná občanská sdružení, právnícké osoby založené podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a další právnícké osoby, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, se za osobu povinnou k dani považují podle § 5 odst. 1 ZDPH, pokud samostatně uskutečňují ekonomické činnosti. Tyto organizace pokud již nejsou registrovanými plátcí DPH, musejí sledovat obrat pro účel registrace.⁸

3.1. Registrace k DPH

3.1.1. Registrace k DPH z důvodu překročení zákonného limitu

NO jsou osobou povinnou k dani, kromě subjektů vykonávajících aktivity na úseku veřejné správy za úplatu, a v případech uvedených v § 6, § 57, § 58, § 59, § 61 ZDPH jsou osobami osvobozenými od uplatňování daně bez nároku na odpočet daně z přidané hodnoty.

Osoba povinná k dani se sídlem, místem podnikání nebo provozovnou v tuzemsku, jejíž obrat překročil částku 1 000 000 Kč - a to za veškerá zdanitelná plnění i osvobozená od daně s nárokem na odpočet - je povinna podat přihlášku k registraci do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém překročila stanovený limit. Pro NO, které vykonávají pouze osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně, platí zvláštní ustanovení v § 95 odst. 10 ZDPH, jež jim odebírá oprávnění podat přihlášku k registraci. Jakmile dojde k souběhu výkonu ekonomických činností dani podléhajících a činností osvobozených, je povinností NO sledovat obrat za uskutečněná zdanitelná plnění včetně příjmů z pronájmu a dosažením hranice 1 000 000 Kč podat přihlášku k registraci, jak bylo již uvedeno. Nic nebrání tomu, aby se neziskové organizace přihlásily k dani z přidané hodnoty dobrovolně, aniž jejich obrat dosáhne předepsané hranice, rovněž se mohou rozhodnout, že nebudou uplatňovat osvobození u nájmu pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor podle § 56 (nájemcem je plátce).

Další vybrané důvody, kdy NO je povinna podat přihlášku k registraci:
: uzavře smlouvu o sdružení nebo jinou obdobnou smlouvu a jako člen sdružení překročí stanovený obrat nebo bude jedním ze členů plátce,
: jestliže je v její prospěch uskutečněno zaslání zboží, které je předmětem spotřební daně,

---

⁸ ČESKÁ DAŇOVÁ ZPRÁVA. ČSD: *Informace o uplatňování DPH u neziskových subjektů* [online]. Dostupné z: http://cds2005.mfcr.cz/aktuality/DPH_nezisk.html [1.4.2012]

nebo pořízení nového dopravního prostředku z JČS EU, pro tento případ neexistuje žádná omezující hranice, přihláška k registraci se podává nejpozději do 15 dnů ode dne prvního dodání zboží,

: jsou-li v její prospěch poskytovány služby z jiné země EU osobou registrovanou v některé zemi k dani nebo osobou zahraniční, jedná se o služby podle §10 až §10d a §10j, pokud osoba poskytující službu nemá v tuzemsku místo podnikání nebo provozovnu. Z vyjmenovaných služeb sem patří např. služby kulturní, umělecké, sportovní, vědecké, výchovné a zábavní, reklamní služby, znalecké posudky apod., přihláška k registraci se podává nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy jí byly služby poskytnuty,

: pokud je příjemci dodáno zboží s montáží nebo instalací, přihláška k registraci se podává nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy jí bylo zboží dodáno. Vztahuje se také na služby podle základního pravidla § 9 odst.1 ZDPH.

3.1.2. Sledování obratu pro účely registrace k DPH

Z definice obratu upravené v § 6 odst. 2 ZDPH vyplývá, které úplaty se zahrnují do obratu. Obrat zahrnuje veškeré úplaty bez daně, včetně dotace k ceně, pokud se jedná o úplaty, které náleží osobě povinné k dani za uskutečněné dodání zboží, převod nemovitosti a poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku, jde-li o úplaty za:

- zdanitelná plnění,
- plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně, nebo
- plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet podle § 54 až 56 ZDPH, jestliže nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně. Jedná se zejména o kategorii výnosů z nájmu.

Úplaty, které nesplňují výše uvedená kritéria se do obratu nezahrnují. Jedná se např. o plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně podle § 57 až 62 ZDPH, dotace, která není dotací k ceně, pokuty a penále, kauce jako zajišťovací prostředek, finanční dary, příspěvky vlastních členů, příspěvek zřizovatele na činnost, rovněž účelové čerpání fondů příspěvkové organizace se do obratu nezahrnuje (není úplatou za poskytovanou činnost). Do obratu se dále nezahrnují úplaty z prodeje dlouhodobého majetku, který je definován v ustanovení § 4 odst. 3 písm. d) ZDPH.

Do obratu pro účely povinné registrace se např. zahrnují

- Úplaty za krátkodobý nájem

- Úplata za pronájem movitých věcí
- Úplata za nájem prostor a míst k parkování vozidel včetně garáží
- Nákup a prodej zboží
- Úplaty za prodej movitého majetku (kromě dlouhodobého hmotného majetku a odepisovaného nehmotného majetku)
- Úplata za poskytnutí věcného břemene
- Úplata za poskytování reklamní činnosti
- Hostinská činnost
- Poskytování služeb úzce souvisejících se sportem nebo tělesnou výchovou

3.1.3. Dobrovolná registrace

Osobami podléhajícími dani nejsou osoby, které uskutečňují pouze plnění osvobozená od daně podle § 51 zákona o DPH a nemohou se tedy stát plátcem daně ze zákona ani dobrovolně. Toto ustanovení se v praxi týká např. obcí a jiných neziskových subjektů, které provádějí pouze hlavní činnost, pro kterou jsou založeny nebo zřízeny, nebo škol a zdravotnických zařízení, která provádějí pouze plnění osvobozená od daně.

3.2. Postavení jako osoba identifikovaná k dani⁹

NO se stane osobou identifikovanou k dani za předpokladu, že není osobou povinnou k dani a pořizuje zboží z jiného členského státu v tuzemsku. Jakmile překročí hodnota zboží pořízeného v jednom kalendářním roce částku 326 000 Kč, stává se NO osobou identifikovanou k dani, a to dnem, kdy byla tato částka překročena. Do celkové hodnoty zboží se nezapočítává hodnota nového dopravního prostředku a hodnota zboží, které je předmětem spotřební daně, pro něž platí jiný režim. PO, jakmile pořídí nový dopravní prostředek nebo zboží, které je předmětem spotřební daně, a která nebyla osobou povinnou k dani, se stává osobou identifikovanou k dani dnem prvního dodání dopravního prostředku nebo zboží. Zákon poskytuje v § 96 NO (respektive všem PO) možnost dobrovolné registrace jako osoba identifikovaná k dani, i když nesplní předepsané podmínky. Správce daně vydá v tomto případě rozhodnutí o registraci, organizace se stane plátcem k datu účinnosti registrace.

Nastane-li některá z výše popsaných situací, podá organizace přihlášku k přidělení daňového registračního čísla pro účely přiznání a zaplacení daně místně příslušnému správci

---

⁹ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

daně nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy hodnota pořízeného zboží překročila stanovenou částku, nebo kdy došlo k první dodávce zboží. Dobrovolná registrace může být uskutečněna kdykoliv, přičemž byl zrušen časový limit pro ukončení registrace.

Osoba identifikovaná k dani může požádat o zrušení registrace (§ 107), ale až po uplynutí 2 kalendářních roků, přičemž lhůta začíná běžet od prvního dne roku následujícího po registraci. Zákon také předpokládá, že v mezičase zahájí identifikovaná osoba výkon ekonomické činnosti, její registrace je správcem daně ukončena a je registrována jako plátce.

Nesplní-li osoba povinná k dani svoji registrační povinnost, správce daně stanoví daň náhradním způsobem. Sankce za nesplnění registrace se tedy označuje jako daň a správce daně ji vypočte za všechna uskutečněná zdanitelná plnění, která byla uskutečněna za období, kdy se měla osoba povinná stát plátcem daně. Daň se vypočítá v příslušné sazbě daně platné ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Podkladem pro úhradu je platební výměr správcem vystavený a daň je splatná do 30 dnů ode dne doručení.

3.3. Předmětem daně není

Předmětem daně není takové plnění, které nesplňuje jednu ze čtyř základních podmínek, jimiž jsou plnění:

- realizována za úplatu
- realizována osobou povinnou k dani
- mají místo plnění v tuzemsku
- realizována v rámci ekonomické činnosti.

V případě, že se jedná o bezúplatné plnění musí nezisková organizace ověřit, zda taková plnění nespádají do právní úplatného plnění obsažené v ustanoveních § 13 a § 14 ZDPH (dodání zboží, převod nemovitosti, poskytnutí služby). Teprve je-li výsledek negativní může nezisková organizace považovat takové plnění za plnění, které není předmětem DPH.

Příklad 3.3.1: Podnikatel požaduje po svém obchodním partnerovi smluvní pokutu. Tato skutečnost vůbec není předmětem daně, nejedná se ani o dodání zboží, ani o poskytnutí služby, ani o převod nemovitostí, proto se jí z hlediska DPH vůbec nebudeme zabývat.

Příklad 3.3.2: *Poskytnutí reklamního nebo propagačního předmětu (bez úplaty), přičemž musí být splněny tyto podmínky: pořizovací cena 1 ks předmětu bez DPH nepřesahuje 500,- podle § 13 odst. 8 písm. c) ZDPH*

3.4. Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (§ 51-§ 62 ZDPH)¹⁰

- poskytování výchovy a vzdělávání § 57 ZDPH
- zdravotnické služby a zboží podle § 58 ZDPH
- poskytování služeb sociální péče podle § 59 ZDPH
- poskytování služeb a dodání zboží podle § 61 písm. b) ZDPH, které je určeno k ochraně dětí a mládeže
- poskytování sportovních a tělovýchovných služeb podle § 61 písm. d) ZDPH, které jsou poskytovány ve sportovním zařízení, bazénu, zimní hale, tenisových kurtech provozovaných obcí apod.
- poskytování kulturních služeb a dodání zboží podle § 61 písm. e) ZDPH v kulturním středisku, divadle, kině, knihovně provozovaných obcí apod.
- poskytnutí služeb nebo dodání zboží podle § 61 písm. f) ZDPH při pořádání jednorázových akcí např. bazar obnošených věcí, akce ke dni dětí, ukončení školy apod.
- převod staveb, bytů a nebytových prostor a pozemků podle § 56 ZDPH
- pronájem staveb, bytů a nebytových prostor a pozemků podle § 56 ZDPH
- dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátců nárok na odpočet daně § 62 ZDPH

Z výše uvedených plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet se NO budou týkat zejména převod a nájem pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor, nájem dalších zařízení, výchova a vzdělání, zdravotnické služby a zboží, sociální pomoc, ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně.

V § 61 najdeme seskupení činností, dodání zboží a služeb, které zákon považuje za plnění osvobozená bez možnosti uplatnění nároku na odpočet daně na vstupu. Politické strany a hnutí, církve a náboženské společnosti, občanská sdružení včetně odborových organizací, profesní komory a jiné právnické osoby, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, mohou poskytovat osvobozená plnění ve formě dodání zboží

---

¹⁰ BENDA, Václav. *DPH u neziskových subjektů*. 2. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 168 s. ISBN 978-80-7273-160-2.

nebo poskytnutí služeb. Zákon však ukládá tři podmínky:
-musí se jednat o plnění ve prospěch vlastních členů,
-poskytnutá služba nebo dodání zboží je protihodnotou členských příspěvků,
-nesmí být narušena pravidla hospodářské soutěže.
Toto ustanovení řeší vztah mezi vyjmenovanými subjekty a jejich členy.

U plnění, která jsou osvobozena od daně bez nároku na odpočet daně, vzniká povinnost přiznat uskutečnění tohoto plnění ke dni jeho uskutečnění nebo ke dni přijetí úplaty, a to k tomu dni, který nastane dříve. Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně je plátce povinen uvést do daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém vznikla povinnost přiznat toto plnění.

Jestliže NO vykonávají pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, jsou osvobozeny od povinnosti registrovat se jako plátce a nejsou oprávněny podat přihlášku k registraci.¹¹

*Příklad 3.4.1.: Podnikatel pronajímá nebytové prostory jako kanceláře. Pro účely tohoto pronájmu pořizuje do nebytových prostor elektrickou energii za 10 000 Kč + 20% DPH. Za nájem nebytových prostor fakturuje nájemci 35 000 Kč. Nájem nebytových prostor je plněním osvobozeným od daně bez nároku na odpočet daně, a to v souladu s §56 ZDPH. Podnikatel tedy neuplatní na nájemné daň na výstupu, jedná se o plnění osvobozené od daně, současně ale nemá nárok na odpočet daně u pořízené elektrické energie. Daň na výstupu i daň na vstupu bude proto nulová.*¹²

3.5. Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně¹³

Z hlediska věcného vymezení se může jednat buď o dodání zboží nebo o poskytnutí služby. V kategorii plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet se nevyskytuje převod nemovitostí. Jedná se o plnění, u kterých plátce není povinen uplatnit daň na výstupu, protože jsou od této povinnosti osvobozena. Dále je z vymezení těchto plnění zřejmá i vazba na výši nároku na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění, která plátce k uskutečnění těchto osvobozených plnění použije. U přijatých zdanitelných plnění, použitých k uskutečnění osvobozených plnění s nárokem na odpočet daně, je plátce oprávněn uplatnit nárok

¹¹ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

¹² VERLAG DASHÖFER, nakladatelství, spol. s r. o.: *DPH – Předmět daně* ze dne 31.března 2 [online]. [31.3.2010] Dostupné z: <http://www.dashofer.cz/7/0/dph-predmet-dane-cid233510/>

¹³ FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *DPH u územně samosprávných celků a jimi zřízených příspěvkových organizací*. 1. vyd. Karviná – Mizerov: PARIS, 2009. 299 s. ISBN 978-80-87173-04-6

na odpočet daně v plné výši (§ 72 odst. 2 písm. b) ZDPH). U neziskových subjektů se plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet buď nevyskytují vůbec anebo se vyskytují pouze výjimečně.

Od daně s nárokem na odpočet daně jsou osvobozena dále uvedená osvobozená plnění za podmínek stanovených v § 63 až 71 písm. f) ZDPH:

- A) dodání zboží do jiného členského státu (§ 64),
jedná se o např.: A1) Dodání zboží do jiného členského státu plátcem osobě registrované k dani v jiném členském státě, které je odesláno nebo přepraveno z tuzemska plátcem nebo pořizovatelem nebo zmocněnou třetí osobou.
A2) Dodání nového dopravního prostředku do jiného členského státu
A3) Dodání zboží, které je předmětem spotřební daně, do jiného členského státu plátcem osobě povinné k dani, pokud je přepraveno podle zvláštních předpisů a povinnost platit spotřební daň vzniká pořizovateli v členském státě, kde končí odeslání nebo přeprava zboží.
A4) Přemístění obchodního majetku plátce z tuzemska do jiného členského státu pro účely jeho podnikání podle § 13 odst. 6 ZDPH, pokud plátce prokáže, že zboží bylo přemístěno do jiného členského státu a bylo předmětem daně při pořízení zboží v tomto členském státě.
- B) pořízení zboží z jiného členského státu (§ 65 ZDPH),
- C) vývoz zboží (§ 66 ZDPH),
- D) poskytnutí služby do třetí země (§ 67 ZDPH),
- E) osvobození ve zvláštních případech (§ 68 ZDPH),
jedná se například o dodání zboží humanitárním a dobročinným organizacím, které je v rámci své humanitární, dobročinné nebo vzdělávací činnosti mimo území Evropského společenství odešlou nebo přepraví do třetí země,
- F) přeprava a služby přímo vázané na dovoz a vývoz zboží (§ 69 ZDPH),
- G) přeprava osob (§ 70 ZDPH),
- H) dovoz zboží (§ 71 ZDPH),
- I) dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a dovoz pohonných hmot cestujícím (§ 71 písm. a) až 71 písm. f) ZDPH).

U plnění, která jsou osvobozena od daně s nárokem na odpočet daně, vzniká povinnost přiznat uskutečnění tohoto plnění ke dni jeho uskutečnění, pokud zákon nestanoví jinak.

Plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně je plátce povinen uvést do daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém vznikla povinnost přiznat toto plnění. Při stanovení hodnoty plnění osvobozených od daně podle odstavce 1 se postupuje podle § 36 ZDPH. Při opravě hodnoty plnění osvobozených od daně podle odstavce 1 se postupuje podle § 42 a 43 ZDPH.

3.6. Povinnost přiznat daň nebo plnění osvobozené od daně

Jestliže se neziskový subjekt stane plátcem, ať již ze zákona nebo dobrovolně, platí pro něj veškeré povinnosti a práva vyplývající pro plátce daně ze zákona o DPH. Vznik povinnosti přiznat daň patří mezi základní povinnosti plátce daně, tzn. že se týká i neziskových subjektů.

Podle § 21 odst. 1 ZDPH je plátce obecně povinen přiznat daň na výstupu ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí úplaty, a to k tomu dni, který nastane dříve. Daň je plátce povinen uvést v daňovém přiznání za zdaňovací období, ve kterém mu vznikla výše uvedená povinnost přiznat daň. Při stanovení data uskutečnění zdanitelného plnění pro jednotlivé typy zdanitelných plnění postupuje plátce podle pravidel stanovených v dalších odstavcích § 21 ZDPH. Povinnost přiznat daň ze zálohy přijatých před uskutečněním zdanitelného plnění tedy platí pouze pro plátce, kteří vedou účetnictví.

Podle § 21 odst. 2 ZDPH plátcí, kteří nevedou účetnictví, mají povinnost přiznat daň až k datu uskutečnění zdanitelného plnění a nemají tedy povinnost přiznávat daň z úplat přijatých před datem uskutečnění zdanitelného plnění.¹⁴

Dodání zboží

V § 21 odst. 3 ZDPH jsou stanovena pravidla pro stanovení data uskutečnění zdanitelného plnění při dodání zboží. Při prodeji zboží, který je uskutečňován na základě kupní smlouvy podle obchodního zákoníku, se zdanitelné plnění považuje za uskutečněné dnem dodání zboží podle § 13 odst. 1 ZDPH, tj. dnem převodu práva nakládat se zbožím jako vlastník. V případě, že je prodej zboží realizován mimo rámec kupní smlouvy podle obchodního zákoníku, považuje se zdanitelné plnění za uskutečněné dnem převzetí zboží.

---

¹⁴ BENDA, Václav. *DPH u neziskových subjektů*. 2. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 168 s. ISBN 978-80-7273-160-2.

Převod nemovitosti

Při převodu nemovitosti, ať již se zapisuje do katastru či nikoliv, se považuje zdanitelné plnění za uskutečněné dnem předání nemovitosti nabyvateli do užívání, nejpozději však dnem doručení listiny, ve které je uvedeno datum právních účinků vkladu do katastru nemovitostí nebo dnem zápisu změny vlastnického práva. Při leasingu nemovitosti s povinným odkupem, který se považuje za převod nemovitosti ve smyslu § 13 odst. 3 písm. d) ZDPH, se zdanitelné plnění považuje za uskutečněné dnem vzniku práva užívat nemovitost nájemcem.

Poskytování služeb

Při poskytování služeb je možno vázat den uskutečnění zdanitelného plnění na den poskytnutí služby nebo také na vystavení daňového dokladu, pokud je vystaven před datem poskytnutí služby. Pro převod a využití práv, které jsou chápány jako služby, platí specifický přístup ke stanovení dne uskutečnění zdanitelného plnění. Den uskutečnění zdanitelného plnění se váže na den uvedený ve smlouvě, ke kterému dochází k převodu nebo využití práv. Pokud k tomuto dni uvedenému ve smlouvě je sice sjednán způsob stanovení ceny, ale není známa její výše, váže se den uskutečnění zdanitelného plnění na den přijetí úplaty.

Plnění osvobozená od daně

Plnění osvobozená od daně nejsou zdanitelným plněním, avšak uvádí se v daňovém přiznání, a proto je nutné definovat v § 21 odst. 11 ZDPH den uskutečnění plnění. Povinnost přiznat uskutečnění tohoto plnění vzniká subjektu ke dni jeho uskutečnění nebo ke dni přijetí úplaty, a to k tomu dni, který nastane dříve (viz. § 21 odstavce 3 až 10 ZDPH). U přijatých úplat, vztahujících se k osvobozeným plněním bez nároku na odpočet daně, vzniká povinnost uvádět údaje o těchto platbách v daňovém přiznání za zdaňovací období, ve kterém došlo k přijetí platby.

Pokud neziskové subjekty plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně sami neposkytují, ale toto plnění pouze hradí a požadují za toto plnění úhradu od jiné osoby za částku, která nepřevyšuje částku, za kterou subjekt toto plnění pořídil, lze při splnění dalších podmínek (§ 36 odst. 11 ZDPH) fakturovat takto pořízené osvobozené plnění mimo základ daně a neuvádět údaje o tomto plnění v daňovém přiznání k DPH. U osvobozeného nájmu nemovitostí se považuje plnění za uskutečněné nejpozději posledním dnem každého kalendářního roku.

3.7. Nárok na odpočet daně na vstupu

Vznik nároku na odpočet daně, kterou vůči plátcovi uplatnil jiný plátec, je vázán na vznik povinnosti přiznat daň na výstupu plátcem, který zdanitelné plnění uskutečňuje. Daň na výstupu je plátec, který uskutečnil zdanitelné plnění nebo přijal úplatu na zdanitelné plnění, povinen přiznat podle § 21 odst. 1 ZDPH ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí úplaty, a to k tomu, dni který nastane dříve.

Plátec, který v souladu s příslušnými právními předpisy nevede účetnictví, je povinen přiznat daň na výstupu ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Úprava obsažená v § 21 odst. 2 ZDPH však umožňuje plátcovi, který nevede účetnictví, přiznat daň na výstupu také ke dni přijetí úplaty a v tom případě se dostává takový plátec do pozice osoby povinné přiznat daň na výstupu ke dni přijetí úplaty. Rozhodnutí přiznat daň na výstupu plátcem, který nevede účetnictví, ke dni přijetí úplaty může mít zásadní význam rovněž pro příjemce zdanitelného plnění zejména v případech, kdy je zřejmé, že k uskutečnění zdanitelného plnění dojde v období, během něžž bude platit vyšší sazba DPH, a k přijetí úplaty (zálohy) dojde v období, kdy je platnou sazbou daně nižší sazba daně.

Vznik nároku na odpočet daně je definován § 72 odst. 3 ZDPH obecně, tzn. nejen pro případy, kdy plátec v tuzemsku přijímá zdanitelné plnění od jiného plátce, kterému v souvislosti s uskutečněním zdanitelného plnění vznikla povinnost přiznat daň na výstupu, ale rovněž pro případy, kdy plátcovi jako příjemci zdanitelného plnění vzniká nárok na odpočet daně, a současně také povinnost daň z takto přijatého plnění přiznat (např. pořízení zboží z jiného členského státu, přijetí služby od osoby registrované k dani nebo zahraniční osoby povinné k dani s místem plnění v tuzemsku, dovoz zboží v tuzemsku, zdanitelné plnění přijaté od jiného plátce v režimu přenesení daňové povinnosti v tuzemsku podle § 92 písm. a) ZDPH). Jinými slovy se přenesení daňové povinnosti říká tzv. reverse charge.¹⁵

Plátec má nárok na odpočet daně, pokud použije přijatá zdanitelná plnění pro uskutečnění své ekonomické činnosti podle § 72 odst. 1 ZDPH. Nárok na uplatnění odpočtu daně přitom vzniká plátcovi až dnem, ke kterému vznikla povinnost přiznat daň na výstupu plátcovi, jenž toto zdanitelné plnění uskutečnil. Vykonává-li NO pouze osvobozené činnosti, nemá nárok na odpočet daně na vstupu. Obvykle u NO dochází k situaci, v níž jejich činnost spočívá v kombinovaném výkonu činností ekonomických s plným nárokem na odpočet daně na vstupu a činností osvobozených, u nichž nárok na odpočet není, nebo přijaté plnění vůbec

---

¹⁵ FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových organizací 2012*. 1. vyd. Olomouc: ANAG 2011. 511 s. ISBN 978-80-7263-684-6

s ekonomickou činností nesouvisí. Nastávají k řešení složitá rozhodování a matematické propočty, jimž jsou podrobeny právě nejvíce neziskové organizace.¹⁶

Přijatá plnění rozdělíme do skupin:

- A) slouží pro činnost nesouvisející s výkonem ekonomické činnosti - jedná se o činnosti v oblasti veřejné správy u obcí, u dalších organizací jsou to činnosti vykonávané ve prospěch svého zřizovatele a zřizovatelem hrazené zejména formou dotací v případech, kdy příspěvková organizace zajišťuje činnosti ve prospěch svého zřizovatele nebo místo něj, rozhodně nelze jednoznačně tvrdit, že pokud jsou vstupy hrazeny z dotace, musí být vždy podřazeny pod neekonomickou činnost (dotace na pořízení majetku, který bude dále sloužit pro ekonomickou činnost),
- B) slouží pro činnosti související s ekonomickou činností,
- C) slouží jak pro činnost nesouvisející s výkonem ekonomické činnosti, tak s výkonem neekonomické činnosti,
- D) slouží pro činnost související sice s ekonomickou činností, ale od daně osvobozenou, kdy není nárok na odpočet daně,
- E) slouží pro činnost ekonomickou, ale společně pro činnost podléhající dani na výstupu a pro činnost od daně osvobozené,
- F) slouží společně jak pro činnost nesouvisející i související s činností ekonomickou, v rámci činnosti ekonomické pak ještě společně pro činnost dani podléhající a od daně osvobozené.

Ad A) Situace kdy pořídíme plnění, které vůbec nesouvisí s ekonomickou činností NO, proto není nárok na odpočet daně. Jedná se například o nákup materiálu nebo služeb u obcí při výkonu činností v samostatné činnosti obce, při výkonu veřejné správy.

Ad B) Plnění související s ekonomickou činností je plný nárok na odpočet daně (§ 72 ZDPH). Jedná se o přijatá plnění pro hospodářskou činnost NO, bez ohledu na jejich právní subjektivitu. V okamžiku uplatnění odpočtu daně musíme mít v držení daňový doklad týkající se zdanitelného plnění.

Ad C) Použije-li plátce přijaté zdanitelné plnění v rámci svých ekonomických činností pro účely s nimi nesouvisející, má nárok na odpočet daně pouze v poměrné výši v rozsahu použití pro ekonomickou činnost, avšak mimo pořízení dlouhodobého majetku. Pro úpravu

---

¹⁶ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

přijatého plnění využijeme poměrný koeficient z § 75 ZDPH. Plátce na základě vlastního úsudku zvolí stanovení tohoto poměrného koeficientu, jenž určitým procentem určí vzájemný poměr mezi těmi dvěma skupinami plnění. Je-li možné určit skutečný podíl, pak ho použije, jinak se uchýlí ke kvalifikovanému odhadu. Způsob zvoleného výpočtu a postup je nutné popsat do vnitřního předpisu. Pro různá přijatá plnění lze použít různý způsob výpočtu poměrného koeficientu.

Ad D) Přijatá plnění pro ekonomickou činnost od daně osvobozené nás směřují k § 72 ZDPH, který nepřímo zakazuje uplatnit odpočet.

Ad E) Jestliže se jedná o plnění pro ekonomickou činnost zdaňovanou a osvobozenou bez nároku na odpočet daně budeme se řídit § 76 ZDPH. V tomto případě má plátce nárok na odpočet daně pouze v krácené výši, samozřejmě odpovídající poměru pro plnění s nárokem na odpočet daně. Krácení se provádí s pomocí koeficientu. V průběhu roku se použije koeficient vypočtený z předchozího kalendářního roku, jenž sloužil pro vypořádání daně jako koeficient zálohový. Později za poslední zdaňovací období roku provede opět vypořádání a upraví na základě aktuálně vypočteného koeficientu celé vypořádávané období. S krácením daně se také setkáme u pronájmu nehmotného majetku, jestliže se uplatňuje osvobození podle § 56 ZDPH.

Ad F) V neziskovém sektoru se často setkáme s kombinací všech variant výše uvedených. Jednotlivé kroky rozfázujeme: Nejprve určíme poměrový koeficient pro plnění, která se vztahují k ekonomickým činnostem, a tuto příslušnou část budeme dále vyhodnocovat koeficientem, abychom ponechali nárok na odpočet jen ve výši, která odpovídá činnosti ekonomické dani podléhající § 75 ZDPH. Poté vynásobíme poměrnou část daně, která se vztahuje k ekonomickým činnostem, krácícím koeficientem, který odpovídá poměru pro plnění s nárokem na odpočet daně, a získáme nárok na odpočet, který můžeme uplatnit. U dlouhodobého majetku sledujeme využití v následujících letech, případně provádíme úpravu odpočtu daně. V obou případech musíme koncem roku zajistit přehodnocení obou koeficientů a v posledním zdaňovacím období DPH zkorigovat. Nezapomeneme rozdíly ve výši neuplatněného odpočtu daně z přidané hodnoty zaúčtovat na příslušné třeba nákladové účty s detailním přiřazením k příslušné hlavní činnosti, neboť nejsme zbaveni odpovědnosti klíčovat náklady také pro účely daně z příjmů.

3.7.1 Prokazování nároku na odpočet daně¹⁷

Nárok na odpočet u přijatých zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku jiným plátcem daně je plátce podle § 73 odst. 1 písm. a) ZDPH povinen prokázat daňovým dokladem vystaveným plátcem daně. V okamžiku uplatnění nároku na odpočet musí mít plátce daňový doklad, tzn. musí mít doklad se všemi zákonem předepsanými náležitostmi pro konkrétní typ daňového dokladu.

Postup při prokazování nároku na odpočet daně v případech, kdy přijatý doklad neobsahuje všechny zákonem předepsané náležitosti, je upraven v § 73 odst. 5 ZDPH. Z úpravy obsažené v ustanovení ve znění platném od 31.12.2011 vyplývá, že pokud přijatý doklad pro účely prokázání nároku na odpočet daně neobsahuje všechny předepsané náležitosti, lze prokázat nárok na odpočet jiným způsobem, tj. podle § 92 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, pro rok 2011. Nárok na odpočet však nelze v období do 31.12.2011 prokázat jiným způsobem v případě, že na přijatém dokladu chybí daňové identifikační číslo (dále jen „DIČ“) (dodavatele nebo příjemce pod typu daňového dokladu) a údaje rozhodné pro výpočet daně (tj. sazba daně, základ daně nebo cena včetně daně).

Doklad, na kterém chybí DIČ nebo některý z údajů rozhodných pro výpočet daně, není dokladem, jímž je plátce schopen po formální stránce prokázat oprávněnost nároku na odpočet daně. Pokud plátce nebude schopen zajistit doplnění chybějících náležitostí nebo vystavení bezchybného daňového dokladu plátcem, který takový doklad vystavil, může být nárok na odpočet daně plátcí v rámci daňového řízení vyloučen.

S účinností od 1.1.2012 je možné prokázat nárok na odpočet jiným způsobem, tj. podle § 92 daňového řádu, v případě jakékoliv chybějící náležitosti daňového dokladu, tj. i v případě, že na dokladu chybí údaje rozhodné pro výpočet daně nebo DIČ.

Povinnosti vystavitele daňového dokladu:

- : vystavit daňový doklad do 15 dnů ode dne uskutečnění plnění, nebo ode dne přijetí úplaty za plnění (§ 26 písm. a), b) ZDPH),
- : uvádět na daňovém dokladu údaje o dani a základu daně v české měně (§ 26 odst. 1 ZDPH) v případě, že cena je sjednána v cizí měně, je povinen provést přepočtení na českou měnu způsobem stanoveným v § 4 odst. 4 ZDPH,
- : vystavit doklad se všemi zákonem předepsanými náležitostmi a správnými údaji,
- : doklad v elektronické podobě opatřit zaručeným elektronickým podpisem,

---

¹⁷ FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových organizací 2012*. 1vyd. Olomouc: ANAG 2011. 511 s. ISBN 978-80-7263-684-6

- : uvést na dokladu, který obsahuje plnění s různými sazbami daně, základy daně a výše daně odděleně,
- : uvádět částky včetně daně odděleně podle stanovených sazeb u zjednodušeného dokladu (§ 26 odst. 6 ZDPH),
- : uchovávat daňové doklady rozhodné pro stanovení daně na plátcem zvoleném místně nejméně po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se uskutečnilo plnění (§ 27 odst. 1 ZDPH).

Nejčastější daňové doklady:

Běžný daňový doklad vystavený podle § 28 odst. 2 ZDPH; je nejpoužívanější a používá se na plnění uskutečněná v jednom dni. Musí být vystaven do 15 dnů ode dne uskutečnění plnění. Tento doklad musí obsahovat náležitosti jako DIČ plátce i příjemce zdanitelného plnění, číslo daňového dokladu, základ daně, sazbu daně, výši daně, datum uskutečnění plnění nebo přijetí úplaty za toto plnění a jiné náležitosti.

Zjednodušený daňový doklad; musí být na něm uvedeno DIČ plátce, který uskutečňuje plnění, a z údajů rozhodných pro výpočet daně patří mezi povinné náležitosti částka, která byla nebo má být zaplacená za plnění celkem, a sazba daně (§ 28 písm. f) a g) ZDPH). Plátce je povinen tento doklad vystavit ihned při uskutečňování plnění nebo přijetí úplaty. Použije se na plnění v ceně nejvýše do 10 000 Kč včetně DPH s výjimkou prodeje zboží podléhajícího spotřební dani z lihu.

Doklad o zaplacení vystavený podle § 26 ZDPH, který je daňovým dokladem při hromadné přepravě osob; mezi povinné náležitosti dokladu nepatří DIČ plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění ani DIČ příjemce plnění, není povinné uvádět základ daně ani výše daně. Mezi údaje rozhodné pro výpočet daně, patří částka k úhradě, která byla nebo má být placena za plnění celkem, a sazba daně nebo sdělení, že se jedná o plnění osvobozené od daně. Musí být vystaven v den zaplacení.

Souhrnný daňový doklad vystavený podle § 26 odst. 2 ZDPH; použije se pro případ, kdy plátce v jednom kalendářním měsíci uskuteční více plnění pro jednu osobu povinnou k dani. Musí se vystavit do 15 dnů od konce kalendářního měsíce, ve kterém se uskutečnilo plnění, nebo byla přijata první úplata za plnění uvedená na tomto souhrnném daňovém dokladu.

Nejen výstavce daňového dokladu, ale i příjemce má určité povinnosti k těmto dokladům. Příjemce dokladu musí:

- : zkontrolovat celý doklad, zda má patřičné náležitosti,
- : zajistit vhodným způsobem chybějící náležitosti daňového dokladu,
- : provést výpočet daně ve správné výši pro účely odpočtu daně ze zjednodušeného daňového dokladu,
- : ověřit správnost výše daně,
- : ověřit, zda je nárok na odpočet daně uplatněn v zákonné lhůtě; lhůta pro uplatnění nároku na odpočet daně začíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po zdaňovacím období, ve kterém nárok na odpočet daně vznikl a trvá maximálně po dobu tří let.

3.8. Zkrácený a poměrný nárok na odpočet daně

Pokud neziskové subjekty jako plátcí daně provádějí vedle ekonomické činnosti i jiné činnosti, mají u většiny přijatých zdanitelných plnění nárok na odpočet daně, podle § 72 odst. 5 ZDPH, pouze v poměrné výši odpovídající rozsahu jejich použití přijatých pro ekonomickou činnost. Pokud nezisková organizace v rámci ekonomické činnosti provádějí také plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, musí členit přijatá zdanitelná plnění použitá pro ekonomickou činnost podle účelu použití.

3.8.1. Zkracování nároku na odpočet daně

Koeficient pro krácení nároku na odpočet se stanoví jako podíl, v jehož čitateli je součet částek bez daně za veškerá plátcem uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně a ve jmenovateli celkový součet údajů v čitateli a navíc součet uskutečněných plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně, tento koeficient se uvádí v daňovém přiznání (dále jen „DAP“) do ř. 50. Do čitatele i jmenovatele koeficientu se započítávají i přijaté úplaty, pokud z těchto přijatých úplat plátcí vznikla povinnost přiznat daň podle § 21 odst. 1 ZDPH, nebo uskutečněné plnění, ať již se jedná o zdanitelné, nebo osvobozené plnění, či s místem plnění mimo tuzemsko. Vypočtený koeficient se zaokrouhluje na celá procenta nahoru.

Plátce nepočítá koeficient samostatně za každé zdaňovací období, ale ve zdaňovacích obdobích běžného kalendářního roku odpočet daně krátí zálohovým koeficientem. Tento koeficient se počítá z údajů za zdaňovací období předcházejícího kalendářního roku zjištěných při vypořádání odpočtu tzv. zálohový koeficient. Tento koeficient se uvádí v daňovém přiznání v levém sloupci ř. 52. Pokud tyto údaje za předchozí kalendářní rok

neexistují (např. u nově registrovaného plátce), stanoví se podle předběžného odhadu plátce.¹⁸

Po skončení kalendářního roku, ve kterém došlo k uskutečnění zdanitelného plnění, u něhož má neziskový subjekt nárok na odpočet daně pouze v poměrné výši, stanoví subjekt hodnotu poměrného koeficientu podle skutečného podílu použití konkrétního přijatého zdanitelného plnění pro své ekonomické činnosti (§ 75 odst. 4 ZDPH). V případě, že se poměrný koeficient vypočtený podle skutečného podílu pro ekonomické činnosti liší od poměrného koeficientu stanoveného odhadem o více než 10 procentních bodů, původně uplatněný nárok na odpočet daně se podle § 75 odst. 4 ZDPH opraví. Oprava odpočtu daně se uvede v ř. 45 daňového přiznání k DPH za poslední zdaňovací období roku, v němž došlo k uskutečnění zdanitelného plnění, jehož se oprava týká. Jestliže je vypočtená částka opravy odpočtu daně záporná, tzn. původně uplatněný poměrný odpočet daně je vyšší o více než 10 procentních bodů, neziskový subjekt je povinen výši uplatněného odpočtu daně opravit. Pokud je částka opravy odpočtu daně kladná tzn., že původně uplatněný poměrný odpočet daně je nižší o více než 10 procentních bodů, neziskový subjekt je oprávněn výši uplatněného odpočtu daně opravit.¹⁹

Z koeficientu se vylučují některá příležitostná plnění, která by mohla zkreslit jeho výši. Jedná se o: prodej hmotného majetku, prodej odpisovaného nehmotného majetku, prodej pozemků, které jsou dlouhodobým hmotným majetkem, které plátce užíval pro svou ekonomickou činnost. Dále se do výpočtu koeficientu neuvádějí finanční služby, převod nebo nájem nemovitostí, v případě, že jsou doplňkovou činností plátce uskutečňovanou příležitostně.

Příklad 3.8.1.1.: Pokud občanské sdružení, které je plátcem daně, poskytne příležitostně peněžní půjčku a nemá úmysl provádět tuto činnost opakovaně a poskytnutí půjčky nevyžaduje významné personální a jiné náklady, nemusí úrok z této peněžní půjčky uvádět do výpočtu koeficientu. V daňovém přiznání vykáže úrok v ř. 50 a uvedením do pravého sloupce ř. 51 jej vyloučí z výpočtu jmenovatele koeficientu.

Příklad 3.8.1.2.: Občanské sdružení (TJ), které je plátcem daně se čtvrtletním zdaňovacím obdobím, uskutečnilo v jednotlivých zdaňovacích obdobích roku 2011 v součtu tato plnění, která průběžně uvádělo do daňových přiznání za jednotlivá kalendářní čtvrtletí roku 2011.

Plátce v I. až IV. čtvrtletí 2011 uskutečnil (v Kč):

¹⁸ BENDA, Václav. *DPH u neziskových subjektů*. 2. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 168 s. ISBN 978-80-7273-160-2.

¹⁹ FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových organizací 2012*. 1vyd. Olomouc: ANAG 2011. 511 s. ISBN 978-80-7263-684-6

- a) *zdanitelná plnění (ř. 1 a 2) 1 155 000*
- b) *členské příspěvky osvobozené podle §61/a (ř. 50) 55 000*
- c) *sportovní činnosti osvobozené podle §61/d (ř.50) ...880 000*
- d) *osvobozený dlouhodobý nájem (ř. 50).....240 000*
- e) *přijaté dotace (neuvádí se).....450 000*

$$K = \frac{a}{a + b + c + d} = \frac{1\,155\,000}{1\,155\,000 + 55\,000 + 880\,000 + 240\,000} = 57\%$$

Do čitatele koeficientu se uvedou pouze úplaty za zdanitelná plnění. Do jmenovatele koeficientu se uvádí jak úplaty za zdanitelná plnění tak i za plnění, která jsou osvobozena od daně bez nároku na odpočet daně. Z výpočtu nelze vyloučit osvobozený nájem nebytových prostor, protože se jedná o dlouhodobou soustavnou činnost občanského sdružení. Koeficient se uvede v daňovém přiznání za poslední čtvrtletí kalendářního roku se uvede do levého sloupce ř. 53.²⁰

Jestliže je podle § 76 odst. 5 ZDPH koeficient vyšší než 0,95 (95 %) lze odpočet daně uplatnit v plné výši, protože koeficient se považuje za roven jedné. Pokud je nižší než 0,05 (5 %) již obdobně pravidlo pro zaokrouhlení koeficientu neplatí a koeficient se vypočte ve skutečné výši např. 0,01, pokud je vypočten koeficient bez zaokrouhlení, např. ve výši 0,00002.

Příklad 3.8.1.3.: Občanské sdružení, které je plátcem daně se čtvrtletním zdaňovacím obdobím, pořídilo v září 2011 užitkový automobil za cenu 500 000 Kč bez daně + daň při sazbě 20 % ve výši 100 000 Kč. Automobil používá v rámci své ekonomické činnosti jak pro zdanitelné plnění, tak i pro osvobozená plnění, a proto mu vznikla povinnost krátit nárok na odpočet daně koeficientem. Pro krácení nároku na odpočet daně v daňovém přiznání za III. čtvrtletí 2011 občanské sdružení použilo zálohový koeficient ve výši např. 0,55, který vypočetlo jako vypořádací koeficient za rok 2010. Zkrácený nárok na odpočet daně při pořízení automobilu, který zahrne občanské sdružení do ř. 47 daňového přiznání za III. čtvrtletí 2011, tedy bude vlastně činit 55 000 Kč (100 000 · 0,55).

V § 76 odst. 7 ZDPH je uložena povinnost provést vypořádání nároku na odpočet daně v posledním zdaňovacím období kalendářního roku. Toto roční vypořádání se vypočte jako rozdíl mezi vypočteným nárokem na odpočet daně u krácených plnění z údajů za celé vypořádávané období a součtem uplatněných nároků na odpočet daně u krácených plnění v jednotlivých zdaňovacích obdobích zahrnovaných do vypořádání. Vypočtený nárok

²⁰ BENDA, Václav. *DPH u neziskových subjektů*. 2. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 168 s. ISBN 978-80-7273-160-2.

na odpočet daně u krácených plnění je součtem daně na vstupu za tato krácená plnění za celé vypořádávané období, tj. kalendářní rok, vynásobený koeficientem, který je vypočten z údajů o uskutečněných plněních za celé vypořádávané období. V daňovém přiznání za poslední zdaňovací období kalendářního roku, tj. za prosinec nebo IV. čtvrtletí, se roční vypořádání uvádí v ř. 53. Toto vypořádání nároku na odpočet se provádí také při zrušení registrace plátce (§ 76 odst. 8 ZDPH). Období pro vypořádání nároku na odpočet daně u krácených zdanitelných plnění je přitom od 1. ledna kalendářního roku, ve kterém došlo ke zrušení registrace, do dne uvedeného na rozhodnutí o zrušení registrace. Vypořádání uvede plátce do daňového přiznání za poslední zdaňovací období před zrušením své registrace, a to v ř. 53.

Příklad 3.8.1.4.: Občanské sdružení, které je plátcem daně se čtvrtletním zdaňovacím obdobím, uskutečňuje jak zdanitelná, tak i osvobozená plnění musí v návaznosti na předcházející příklad provést roční vypořádání nároku na odpočet daně u automobilu pořízeného v září 2011. Při ročním vypořádání, které provádělo o.s. v daňovém přiznání za IV. čtvrtletí 2011, vypočetlo roční koeficient ve výši 0,57. V průběhu roku 2011 používalo pro krácení nároku na odpočet daně zálohový koeficient 0,55.

S použitím tohoto zálohového koeficientu byl uplatněn při pořízení automobilu zkrácený nárok na odpočet daně ve výši 55 000 Kč. Nárok na odpočet daně vypočtený s použitím ročního vypořádacího koeficientu (0,57) činí pouze 57 000 Kč ($100\,000 \cdot 0,57$). Rozdíl mezi vypočteným nárokem na odpočet daně z údajů za celé vypořádávané období a nárokem uplatněným se zálohovým koeficientem ($57\,000 - 55\,000$) činí +2 000 Kč. O tuto částku může občanské sdružení zvýšit dříve uplatněný nárok na odpočet daně, a to v ř. 53 daňového přiznání za IV. čtvrtletí 2011, v němž bude uvedena s kladným znaménkem částka +2 000 Kč, jako částka zvyšující nárok na odpočet daně za toto zdaňovací období.

3.8.2. Úprava odpočtu daně

Úprava odpočtu představuje z hlediska DPH speciální korekční mechanismus, který je upraven v ustanovení § 78 ZDPH a souvisí s dříve uplatněným nárokem na odpočet daně u konkrétního přijatého zdanitelného plnění, pokud se týká pořízení dlouhodobého majetku ve smyslu § 4 odst. 3 písm. d) ZDPH. Úprava se provede v případě, že plátce při pořízení takového majetku uplatní plný, žádný nebo krácený nárok na odpočet daně a následně, takto pořízený majetek používá k jinému účelu ve vazbě na výši nároku na odpočet. Úprava odpočtu se provádí v případě, že rozdíl mezi ukazateli nároku na odpočet daně dle § 78 odst. 5 písm. b) činí více než 10 % bodů. Úpravu provádí plátce za kalendářní rok, ve kterém ke změně účelu užívání majetku došlo.

U dlouhodobého majetku pořízeného před 1.4.2011 se použije při úpravě odpočtu postup, který je upraven v ustanovení § 78 ZDPH ve znění platném do 31.3.2011. Úpravu odpočtu daně provádí plátce v období 5 po sobě jdoucích kalendářních let. Prvním rokem období pro úpravu odpočtu daně je rok, ve kterém byl majetek pořízen. Majetek, kterého se úprava odpočtu týká je s účinností do 31.3.2011 vymezen v § 78 odst. 2 ZDPH. Jedná se o hmotný majetek; odpisovaný nehmotný majetek; pozemky, které jsou dlouhodobým hmotným majetkem dle Zákona o účetnictví; technické zhodnocení. Plátcí vznikne buď povinnost snížit původně uplatněný odpočet, nebo je oprávněn původně uplatněný odpočet daně zvýšit. Hodnotu provedené úpravy odpočtu daně uvede plátce v ř. 60 DAP za poslední zdaňovací období:

- : se záporným znaménkem, pokud vznikne plátcí povinnost snížit dříve uplatněný nárok na odpočet nebo jeho část,
- : s kladným znaménkem, pokud vznikne plátcí nárok na zvýšení odpočtu daně.

vzorec pro výpočet úpravy daně před 31.3.2011:
$$\text{ÚO} = \frac{\text{DPH} \cdot (\text{UN01} - \text{UN02}) \cdot \text{Z}}{5} \quad (3.1.)$$

DPH-daň na vstupu při pořízení majetku, který je předmětem úpravy odpočtu daně,

UN01-ukazatel nároku na odpočet daně ke dni provedení úpravy odpočtu daně,

UN02-ukazatel nároku odpočtu daně ke dni pořízení, pokud je úprava odpočtu prováděna plátcem poprvé, nebo ke dni provedení předchozí úpravy odpočtu daně,

Z-počet orků zbývajících do konce období pro úpravu odpočtu daně, do počtu roků se započítává i rok v němž je úprava odpočtu daně prováděna.

Postup při úpravě odpočtu daně u dlouhodobého majetku pořízeného v době od 1.4.2011 je upraven v § 78 zákona, ve znění platném od uvedeného data. Podle těchto pravidel budou neziskové subjekty provádět úpravu odpočtu majetku pořízeného v době od 1.4.2011 poprvé v DAP k DPH za poslední zdaňovací období roku 2012. Lhůta pro úpravu odpočtu činí 5 let, s výjimkou pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor, u kterých došlo s účinností od 1.4.2011 k prodloužení lhůty pro úpravu odpočtu na 10 let. Lhůta pro úpravu odpočtu počíná běžet kalendářním rokem, v němž byl dlouhodobý majetek pořízen.

Postup při výpočtu úpravy odpočtu daně lze znázornit takto:
$$\text{ÚO} = \frac{\text{DPH}}{L \cdot (\text{UN01} - \text{UN02})} \quad (3.2.)$$

DPH-DPH na vstupu při pořízení majetku,

L-lhůta podle § 78 odst. 3 ZDPH, tj. v případě pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor 10 let, u ostatního majetku 5 let,

UN01-ukazatel nároku v aktuálním roce, za který se úprava provádí,

UN02-ukazatel nároku z roku pořízení

Používá-li plátce majetek pro změněné účely pouze po část příslušného kalendářního roku, částka úpravy odpočtu daně se přiměřeně zkrátí, tzn. že se provede úprava odpočtu nejen za kalendářní rok, ale např. i za jednotlivé měsíce skutečného využití majetku. V tomto případě je nutno výše uvedený vzorec upravit ($L \cdot 12 / \text{počet měsíců využití}$).

3.8.3. Vyrovnání odpočtu daně²¹

Vyrovnání odpočtu daně do 31.3.2011

Vyrovnání odpočtu daně je upraveno v ustanovení § 79 ZDPH s účinností do 31.3.2011 a provádí se pouze u majetku u něhož se provádí úprava daně, tento majetek je v ustanovení § 78 odst. 2 ZDPH ve znění platném do 31.3.2011. U ostatních přijatých zdanitelných plnění se vyrovnání odpočtu neprovádí. Vyrovnání se týká pořízení majetku, kdy plátce při jeho pořízení uplatnil krácený nárok na odpočet daně a následně v období 5 let po sobě jdoucích nedojde ke změně účelu použití tohoto majetku, ale dojde ke změně hodnoty vypořádacího koeficientu oproti hodnotě koeficientu, který byl zaznamenán v roce pořízení majetku, a to o více než 10 procentních bodů. Hodnota provedeného vyrovnání odpočtu daně se uvádí v ř. 60 DAP k DPH za poslední zdaňovací období příslušného kalendářního roku:

- : se záporným znaménkem, pokud v důsledku provedeného vyrovnání odpočtu daně vznikne plátcovi povinnost snížit část dříve uplatněného nároku na odpočet daně,
- : s kladným znaménkem pokud v důsledku provedeného vyrovnání odpočtu daně vznikne plátcovi nárok na zvýšení odpočtu daně.

Provedení vyrovnání odpočtu daně je možné znázornit takto:
$$\frac{DPH \cdot (K1 - K2)}{5} \quad (3.3.)$$

DPH-daň na vstupu při pořízení majetku, který je předmětem vyrovnání odpočtu daně,
K1-vypořádací koeficient za některý ze čtyř po sobě jdoucích kalendářních let následujících po roce, ve kterém byl majetek pořízen,
K2-vypořádací koeficient za rok, ve kterém byl majetek pořízen.

Vyrovnání odpočtu daně po 1. 4.2011

V §77 ZDPH s účinností od 1.4.2011 je upraven nový korekční mechanismus, který se týká obchodního majetku plátce, s výjimkou dlouhodobého majetku ve smyslu § 4 odst. 3 písm. d) ZDPH. Vyrovnání odpočtu daně podle § 77 ZDPH se vztahuje při splnění zákonem stanovených podmínek pouze na přijatá zdanitelná plnění, která jsou použita výhradně v

---

²¹ FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových organizací 2012*. 1. vyd. Olomouc: ANAG 2011. 511 s. ISBN 978-80-7263-684-6

rámci ekonomických činností plátce. Vyrovnání odpočtu daně podle § 77 ZDPH uvádí plátce v ř. 45 DAP k DPH za zdaňovací období, v němž byl majetek poprvé použit, a za předpokladu, že nastaly skutečnosti zakládající povinnost nebo možnost vyrovnání provést. Vyrovnání odpočtu daně se vztahuje pouze na případy, kdy plátce nárok na odpočet daně uplatnil, a následně došlo v jiném zdaňovacím období k prvnímu použití tohoto majetku, ale pro jiné účely, než byly zohledněny při uplatnění nároku na odpočet daně.

U přijatých zdanitelných plnění týkajících se obchodního majetku neziskového subjektu (s výjimkou dlouhodobého majetku) se může neziskový subjekt, plátce daně, dostat do některé z níže uvedených situací:

- : pořízení zásoby ke zdanitelné ekonomické činnosti, je neziskový subjekt oprávněn uplatnit nárok na odpočet daně v plné výši (situace 1);
- : pořízení zásob za účelem jejich využití pro uskutečnění plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně (např. podle § 56 až 59 a 61 ZDPH), nemá neziskový subjekt nárok na odpočet (situace 2);
- : pokud jde o pořízení zásob pro činnosti osvobozené i zdaňované má neziskový subjekt nárok na odpočet v krácené výši podle § 76 ZDPH (situace 3).

V případě, že neziskový subjekt uplatní nárok na odpočet daně v plné nebo krácené výši (situace 1 nebo 3) a při prvním použití tohoto obchodního majetku dojde k jinému než předpokládanému účelu použití majetku v rámci ekonomické činnosti, který plátce zohlednil při uplatnění nároku na odpočet daně, postupuje NO, plátce daně, takto:

- : v případě změny ze situace 1 na situaci 2; neziskový subjekt, plátce daně, je povinen provést vyrovnání daně podle § 77 ZDPH. To znamená povinnost vrátit celou částku původně uplatněného odpočtu daně;
- : v případě změny ze situace 1 na situaci 3 vzniká povinnost vrátit část původně uplatněného odpočtu daně ve vazbě na výši krátícího koeficientu; pokud hodnota krátícího koeficientu nedosáhne 95 %, neziskový subjekt, plátce daně, je povinen provést vyrovnání odpočtu daně (§ 77 ZDPH).
- : v případě změny ze situace 2 na situaci 1 nebo 3 neziskový subjekt, plátce daně, neprovádí vyrovnání odpočtu daně, ale uplatní si (poprvé) nárok na odpočet daně v plné nebo krácené výši.

Lhůta pro provedení vyrovnání odpočtu daně se shoduje s lhůtou, v níž lze nárok na odpočet daně uplatnit. Začíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po zdaňovacím

období, ve kterém nárok na odpočet daně u přijatého zdanitelného plnění vznikl a končí uplynutím 3 let.

Příklad 3.8.3.1. Střední škola pořizuje v průběhu roku zásoby potravin určených pro školní jídelnu, v níž je poskytováno stravování žákům (v režimu osvobození od daně bez nároku na odpočet daně) a současně zaměstnancům školy a třetím osobám (v režimu zdanění). Při pořízení zásob potravin určených k tomuto účelu uplatňuje škola nárok na odpočet daně v režimu krácení. V období prázdnin je školní jídelna po dobu jednoho měsíce v provozu a poskytuje stravování pouze třetím osobám, tzn. že uskutečňuje zdanitelná plnění.

Za této situace může škola využít korekční mechanismus upravená v § 77 ZDPH a provést vyrovnaní odpočtu daně u zásob potravin, avšak pouze u těch, které nebyly použity (a to ani částečně) a u kterých škola při jejich pořízení uplatnila nárok na odpočet daně v krácené výši.

3.8.4. Poměrný nárok na odpočet daně²²

Uplatnění nároku na odpočet daně v poměrné výši se týká specifických případů, kdy plátce uskutečňuje nejen činnosti ekonomické, ale i činnosti, které z pohledu zákona o DPH do kategorie ekonomické činnosti nepatří. V rámci ekonomické činnosti může plátce uskutečňovat plnění podléhající různým daňovým režimům, tj. zdanitelná plnění, plnění osvobozená od daně s nárokem nebo bez nároku na odpočet daně. Podle toho, k jakému účelu plátce použije přijatá zdanitelná plnění, se odvíjí výše nároku na odpočet daně. Pokud plátce použije přijaté zdanitelné plnění jak v rámci svých ekonomických činností, tak pro účely s nimi nesouvisejícími, má nárok na odpočet pouze v tzv. poměrné výši, tj. ve výši, která odpovídá rozsahu použití přijatého zdanitelného plnění pro ekonomické činnosti § 75 odst. 1 ZDPH.

Postup při uplatnění nároku na odpočet daně v poměrné výši nelze zaměňovat nebo ztotožňovat s postupem při uplatnění nároku na odpočet daně v krácené výši. Jedná se o dva zcela odlišné postupy. Plátce uvádí v daňovém přiznání již jen poměrnou část základu daně a výše daně na vstupu odpovídající rozsahu využití přijatého zdanitelného plnění pro účely, které plátce opravňují uplatnit nárok na odpočet daně v plné nebo krácené výši. Oproti údaje týkající se nároku na odpočet daně podléhajícího režimu krácení uvádí plátce v daňovém přiznání v nezkrácené výši.

---

²² FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových organizací 2012*. 1. vyd. Olomouc: ANAG 2011. 511 s. ISBN 978-80-7263-684-6

Uplatnění nároku na odpočet v poměrné výši se týká zejména neziskových subjektů, které kromě své ekonomické činnosti realizují také výkony působností v oblasti veřejné správy. Jde o subjekty vymezené v § 5 odst. 3 ZDPH, např. organizační složky státu, kraje, města, obce, dobrovolné svazky obcí aj.

Při výpočtu poměrného koeficientu za použití tzv. „výnosové metody” se vychází z výpočtu podílu úplat za uskutečněná plnění v rámci ekonomických činností plátce a celkového objemu úplat, který zahrnuje i úplaty týkající se jiných než ekonomických činností plátce.

$$\text{Poměrný koeficient} = \frac{\text{PEČ}}{\text{PEČ} + \text{PO}} \quad (3.4.)$$

PEČ - veškeré příjmy a výnosy z ekonomické činnosti

PO - příjmy z ostatních činností a zdrojů, které slouží k „jiné” činnosti neziskového subjektu.

Vypočtený koeficient se zaokrouhlí na celé procento nahoru.

Lze aplikovat i jiné způsoby stanovení tohoto koeficientu např. lze vycházet z poměru využití konkrétního přijatého zdanitelného plnění stanoveného na základě vhodně zvoleného kritéria, nebo z odhadu, pokud není subjekt schopen v okamžiku uplatnění NOD určit výši poměrného koeficientu podle skutečného podílu použití pro své ekonomické činnosti

3.9. Základ daně (dále jen „ZD“) ²³

Obecné vymezení základu daně podle § 36 odst. 1 ZDPH se s účinností od 1. 1. 2009 nemění. Základem daně je pro účely DPH vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněná zdanitelná plnění, s výjimkou příslušné daně z přidané hodnoty. Jinými slovy, základem daně je vždy úplata, snižená o daň. V případě, že plátce, jenž uskutečňuje zdanitelné plnění, přijme úplatu před uskutečněním zdanitelného plnění, je podle § 36 odst. 2 ZDPH povinen z této přijaté částky přiznat daň, až na výjimky stanovené v § 21 odst. 2 ZDPH. Podle § 36 musí být do základu daně zahrnuty jiné daně, cla, dávky, nebo poplatky.

Dále se do základu daně zahrnuje spotřební daň, pokud v § 41 ZDPH neuvádí jinak. Do základu daně započítáváme také dotace k ceně, již se pro účely DPH podle § 4 odst. 1 písm. q) ZDPH rozumí přijaté finanční prostředky poskytované ze státního rozpočtu, z rozpočtů územně samosprávných celků, státních fondů, z grantů přidělených podle zvláštního zákona, z rozpočtu cizího státu, z grantů Evropského společenství nebo podle programů obdobných, pokud je příjemci dotace stanovena povinnost poskytovat plnění se

---

²³ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

slevou z ceny a výše slevy se váže k jednotkové ceně plnění. Do ZD se také zahrnují vedlejší výdaje, které jsou účtovány osobě, pro niž je uskutečňováno zdanitelné plnění při jeho uskutečnění, jedná se např. o: náklady na balení, přepravu, pojištění, provize.

Při poskytování služby se do ZD zahrnuje i materiál přímo související s poskytovanou službou, např. náhradní díly v případě opravy, režijní a spojovací materiál v případě prací výrobní povahy. Do ZD se zahrnují při poskytnutí stavebních a montážních prací i konstrukce, materiál, stroje, zařízení, které se do stavby jako její součást montážními a stavebními pracemi zabudují nebo zamontují.

ZD podle § 36 odst. 5 ZDPH sníží o slevu z ceny, pokud je poskytnuta k datu uskutečnění zdanitelného plnění. Z toho vyplývá, že částka slevy se nezahrnuje do základu daně a ZD je částka snižena o tuto slevu.

3.10. Výpočet daně²⁴

Volba postupu při výpočtu DPH je závislá na tom, jakým způsobem je sjednána cena za zdanitelné plnění. Ve většině případů je cena sjednána v úrovni bez daně, tzn. že se sjedná základ daně, tj. částka, která neobsahuje daň. K takto stanovenému základu daně se daň podle § 37 odst. 1 ZDPH matematicky odpočítá. Tento způsob výpočtu se v praxi označuje jako tzv. metoda výpočtu „zdola”. Pokud částka, z níž má být daň vypočtena, daň již obsahuje, postupuje se při výpočtu daně podle § 37 odst. 2 ZDPH tzv. metodou výpočtu „shora”. Způsob sjednání ceny za zdanitelné plnění je závislý pouze na dohodě obou smluvních stran. V případech, kdy je smluvní vztah uzavřen mezi plátcí daně, je obvyklé sjednávat cenu za zdanitelné plnění zpravidla v úrovni bez DPH s dovětkem, že k takto smluvně dohodnuté ceně bude připočtena DPH ve výši sazby daně platné ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo přijetí úplaty.

Pokud je daň vypočtena způsobem stanoveným v § 37 odst. 1 ZDPH (tzn. metodou „zdola”), pak je nutné vypočtenou daň buď nezaokrouhlenou, nebo zaokrouhlenou zákonem stanoveným způsobem k základu daně připočítat, aby bylo možné zjistit cenu včetně daně. V případě, že je daň vypočtena podle § 37 odst. 2 ZDPH (tzn. metodou „shora”), je plátce v situaci, kdy zná celkovou částku včetně DPH, a základ daně musí vypočítat tak, že celkovou částku včetně daně, tj. částku, ze které je daň vypočtena, sníží o vypočtenou výši daně, která může být (ale nemusí) zaokrouhlена na celé koruny způsobem upraveným v § 28 odst. 2 písm. l) ZDPH.

---

²⁴ FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových organizací 2012*. 1. vyd. Olomouc: ANAG 2011. 511 s. ISBN 978-80-7263-684-6

Vypočtenou daň je možné uvádět na daňových dokladech a v návaznosti na to v daňové evidenci pro účely DPH buď ve výši, v jaké byla daň vypočtena, nebo je možné ji zaokrouhlit na celé koruny tak, že částka 0,50 koruny a vyšší se zaokrouhlí na celou korunu nahoru a částka nižší než 0,50 koruny se zaokrouhlí na celou korunu dolů.

3.10.1. Výpočet daně metodou „zdola“

daň na výstupu = základ daně $\times$ koeficient (k)

Hodnota koeficientu, který se pro účely výpočtu daně ze základu daně použije, činí: **$k=0,10$** ; pokud zdanitelné plnění podléhá snížené sazbě DPH platné do 31. 12. 2011 **$k=0,14$** ; pokud zdanitelné plnění podléhá snížené sazbě DPH platné od 1. 1. 2012 **$k=0,20$** ; pokud zdanitelné plnění podléhá základní sazbě DPH.

3.10.2. Výpočet daně metodou „shora“

daň na výstupu = úplata $\times$ koeficient (k)

Úplatu je nutné chápat jako částku, která obsahuje daň, pokud se jedná o úplatu za zdanitelné plnění, které podléhá snížené nebo základní sazbě daně.

Hodnota koeficientu, který se pro účely výpočtu daně z částky včetně daně použije, činí:

$k = \frac{10}{110}$; po zaokrouhlení na čtyři desetinná místa hodnota koeficientu pro výpočet DPH u plnění, které podléhá snížené sazbě daně platné do 31. 12. 2011, činí **0,0909**, pokud zdanitelné plnění podléhá snížené sazbě platné do 31. 12. 2011. **$k = \frac{14}{114}$** ; po zaokrouhlení na čtyři desetinná místa hodnota koeficientu pro výpočet DPH u plnění, které podléhá snížené sazbě daně platné od 1. 1. 2012, činí **0,1228**, pokud zdanitelné plnění podléhá snížené sazbě platné od 1. 1. 2012. **$k = \frac{20}{120}$** ; po zaokrouhlení na čtyři desetinná místa hodnota koeficientu pro výpočet DPH u plnění, které podléhá základní sazbě daně, činí **0,1667**, pokud zdanitelné plnění podléhá základní sazbě daně.

3.10.3. Výpočet daně při vyúčtování zálohových plateb

Pokud subjekt před uskutečněním zdanitelného plnění plátce přijal úplatu a z takto přijaté úplaty (zálohy) mu vznikla povinnost přiznat daň, je upraven v § 37 odst. 3 ZDPH. V tomto případě je subjekt při výpočtu daně v souvislosti s uskutečněním zdanitelného plnění povinen zohlednit výši daně, která byla již dříve přiznána z přijatých záloh.

Podle § 37 odst. 3 ZDPH se daň za uskutečněné zdanitelné plnění, před jehož uskutečněním byla přijata záloha, z níž byla přiznána daň, vypočte:

- : z rozdílu mezi základem podle § 36 odst. 1 a základem daně nebo souhrnem základů daně podle § 36 odst. 2 ZDPH, nebo
- : z rozdílu mezi úplatou, kterou má plátce obdržet za uskutečněné zdanitelné plnění, a úplatou nebo úplatami přijatými před uskutečněním zdanitelného plnění.

Volba mezi oběma variantami je na plátcí daně, který uskutečnil zdanitelné plnění a je zpravidla ovlivněna způsobem výpočtu daně z přijaté zálohy a způsobem stanovení celkové ceny za zdanitelné plnění. Pokud neziskový subjekt, přijal před uskutečněním zdanitelného plnění zálohu a cenu za zdanitelné plnění vypočetl ze sjednaného základu daně (metodou „zdola“), zcela určitě při vyúčtování přijaté úplaty v souvislosti s uskutečněním zdanitelného plnění použije první variantu výpočtu. Při výpočtu daně z příslušného rozdílu základů daně v tomto případě použije způsob výpočtu stanovený v § 37 odst. 1 ZDPH (metoda „zdola“). Pokud neziskový subjekt, stanoví cenu za zdanitelné plnění v celkové výši a z této částky vypočte příslušnou DPH (metoda „shora“) a shodný způsob výpočtu použije i v případě výpočtu DPH z úplaty přijaté před uskutečněním zdanitelného plnění, zvolí při vyúčtování záloh druhou variantu. V tom případě použije i při výpočtu daně z příslušného rozdílu částek včetně daně způsob výpočtu stanovený v § 37 odst. 2 ZDPH, tj. metoda „shora“.

Výpočet daně při vyúčtování zálohových plateb přijatých do 31.12.2011

S účinností od 1.1.2012 se snížená sazba daně zvyšuje z 10 % na 14 %. V průběhu roku 2012 bude docházet k vyúčtování zálohových plateb přijatých do 31.12.2011, které se týkají zdanitelných plnění podléhajících snížené sazbě daně.

Jedná se o zálohy na:

- : dodání vody, poskytnutí služby spojené s odváděním a čištěním odpadních vod, dodání tepla a chladu (novela zákona o DPH čl. II. Přechodná ustanovení, bod 3),
- : stavební nebo montážní práce, které klasifikačně patří do kódu klasifikace produkce CZ-CPA 41 až 43 a podléhají podle § 92 písm. e) ZDPH režimu přenesení daňové povinnosti (čl. II. přechodná ustanovení, bod 10),
- : ostatní plnění podléhající snížené sazbě daně (čl. II. Přechodná ustanovení, bod 6).

U záloh přijatých přede dnem uskutečnění zdanitelného plnění podléhajícího snížené sazbě daně, u nichž vznikla povinnost přiznat daň k datu jejich přijetí a jsou přijaty

do 31.12.2011, se uplatní snížená sazba daně platná do 31.12.2011, tj. sazba ve výši 10 %. Při vyúčtování záloh přijatých do 31.12.2011, pokud k uskutečnění zdanitelného plnění dojde v období od 1.1.2012, se použije sazba daně platná od 1.1.2012, tj. 14 %, s výjimkou vyúčtování záloh určených na dodání vody, poskytnutí služby spojené s odváděním a čištěním vod, dodání tepla a chladu, u něhož se uplatní specifický postup.

Příklad 3.10.3.1.: Stavební firma, plátce daně, který vede účetnictví, uzavřela v říjnu 2011 smlouvu o dílo s neziskovým subjektem, plátcem daně. Předmětem smlouvy je rekonstrukce bytového domu. V bytovém domě jsou umístěny nejen byty, jež jsou pronajímány v režimu osvobození od daně bez nároku na odpočet daně, ale i nebytové prostory, které neziskový subjekt pronajímá plátcům daně v režimu zdanění. Cena díla byla sjednána ve výši 2 000 000 Kč bez DPH. K takto sjednané ceně má být podle smlouvy připočtena platná sazba daně k datu uskutečnění zdanitelného plnění nebo k datu přijetí úplaty. Smluvní strany se dohodly na úhradě zálohy ve výši 50 % sjednané ceny, a to nejpozději do 20.12.2011. Záloha ve výši 1 000 000 Kč (z toho základ daně 1 000 000 Kč a DPH 10 % 100 000 Kč) byla připsána na účet firmy dne 15.12.2011. K předání a převzetí díla došlo 31.1.2012.

Záloha na stavební práce podléhá ve shodě s § 48 ZDPH snížené sazbě daně platné k datu přijetí úplaty. To znamená, že stavební firmě vznikla povinnost přiznat daň na výstupu ve výši 100 000 Kč (10 %), a to za zdaňovací období prosinec 2011. Neziskovému subjektu, plátcům daně, vznikl nárok na odpočet daně ve výši 100 000 Kč, který je oprávněn uplatnit pouze v krácené výši. V souvislosti s uskutečněním zdanitelného plnění, které v roce 2012 podléhá režimu přenesení daňové povinnosti podle § 92 písm. e) ZDPH, vystavila stavební firma neziskovému subjektu daňový doklad na celkovou částku 1 000 000 Kč (2 000 000 - 1 000 000). Na daňovém dokladu byl v souladu s § 37 odst. 3 ZDPH stanoven základ daně, jenž podléhá režimu přenesení daňové povinnosti. Z takto stanoveného základu daně, ve výši 1 000 000 Kč, je neziskový subjekt, který je v pozici příjemce zdanitelného plnění, povinen přiznat daň na výstupu, a to ve výši sazby daně platné v roce 2012 (14 %). Daň na výstupu činí v tomto případě 140 000 Kč. Ve stejné výši vznikl neziskovému subjektu nárok na odpočet, který je oprávněn uplatnit pouze v krácené výši.

4. PRAKTICKÉ UPLATŇOVÁNÍ DPH U VYBRANÉ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

4.1. Registrace k dani

Pomáhám v neziskové organizaci s názvem Sdružení netradičních outdoorových, volnočasových aktivit člověka, zkráceně SNOVAČ, o. s. Členové sdružení mne oslovili, abych vedla účetnictví této organizace, a proto jsem se stala členem sdružení.

Občanské sdružení SNOVAČ, o. s. se sídlem v Ostravě, se zabývá poskytováním a přípravou sportovních a outdoorových aktivit. Činnost sdružení spadá do výchovy a vzdělání - dětí a mládeže, což je činnost osvobozena od daně bez nároku na odpočet daně podle § 57 odst. 1 písm. g) ZDPH. Sdružení vlastní tělocvičnu od 20. listopadu 2010 v pořizovací ceně 1 500 000 Kč, ve které provozuje své programy a v případě nevyužití tělocvičny ji krátkodobě pronajímá. Sdružení sídlí v pronajatých nebytových prostorách. S vlastníkem těchto prostor se dohodli, že nájem bude plněním osvobozeným od daně bez nároku na odpočet.

Sdružení v srpnu 2011 překročilo zákonný limit obratu pro povinnou registraci k DPH 1 mil. Kč za bezprostředně po sobě jdoucích dvanáct měsíců, a jeho obrat za říjen až srpen 2011 činil 1 010 592 Kč. Sdružení bylo povinno do 15. září 2011 podat přihlášku k registraci k DPH²⁵ a od 1. listopadu 2011 se stalo plátcem DPH. V roce 2010 byl obrat 875 650 Kč (tento údaj je nutný pro vyplnění přihlášky k registraci k DPH).

Tab. 4.1

Měsíc/rok	Obrat v Kč za daný měsíc	Součet obrátů
10/2010	92 500	92 500
11/2010	79 000	171 500
12/2010	82 500	254 000
1/2011	49 000	303 000
2/2011	47 870	350 870
3/2011	65 000	415 870
4/2011	85 000	500 870
5/2011	117 530	618 400
6/2011	160 520	778 920
7/2011	155 870	934 790

²⁵ viz. příloha 1

8/2011	75 802	1 010 592
--------	--------	-----------

Zdroj:²⁶

Zdaňovacím obdobím je podle § 99 ZDPH pro toto sdružení kalendářní čtvrtletí, jelikož nepřekročilo obrát 2 000 000 Kč.

Sdružení uskutečňuje jak zdanitelná plnění, tak plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, má povinnost krátit nárok na odpočet daně pomocí zálohového koeficientu předcházejícího roku. V daňovém přiznání za IV. čtvrtletí 2011 byl zjištěn skutečný vypořádací (kráticí) koeficient 29 % a podle něj bude provedeno vypořádání nároku na odpočet daně za rok 2011 a zároveň se tento koeficient stane zálohovým pro rok 2012.

V době pořízení tělocvičny (rok 2010) sdružení nebylo plátcem DPH z tohoto důvodu, neuplatnilo nárok na odpočet. Jelikož tělocvičnu pořídilo méně jak 12 měsíců před datem registrace má nárok na tento odpočet v prvním přiznání tj. za IV./Q/2011.

Výpočet DPH ve výši 20% za tělocvičnu = $1\,500\,000\text{ Kč} \cdot 0,1667 = 250\,050\text{ Kč}$

Poměrný nárok = $250\,050 \cdot 0,92 = 230\,046$

Nárok na odpočet daně při registraci: $\text{NOD} = \frac{230\,046 \cdot (0,29 - 0)}{10} \cdot 9 = 60\,042\text{ Kč}$ vzorec 3.3

V další části bakalářské práce je sestavena evidence pro daňové účely za celý rok 2012 včetně vyplnění daňových přiznání a rozebrání a úprava odpočtu daně za období roku 2012.

4.2. Způsob vedení evidence pro účely DPH

Pro účely bakalářské práce bude záznamní evidence použita v kratším rozsahu a bude obsahovat pouze následující údaje:

- : datum uskutečnění zdanitelného plnění (dále jen DUZP);
- : číslo dokladu;
- : základ daně;
- : daň;
- : předmět plnění;
- : dodavatel/odběratel
- : u přijatých zdanitelných plnění jejich přiřazení podle § 72 odst. 1 a 5 ZDPH do skupiny s plným nebo částečným nárokem na odpočet daně.

---

²⁶ Vlastní zdroj

- : u uskutečněných plnění jaký majetek byl pro tato plnění použit, pro účely stanovení poměrného koeficientu

4.3. Vedení evidence pro účely DPH a sestavení daňového přiznání

Sdružení v únoru 2012 pořídilo z Polska dodávkový automobil. Jelikož se jedná o pořízení zboží z jiného členského státu EU má povinnost přiznat daň na výstupu a zároveň právo uplatnit odpočet daně v krácené výši. Nárok vznik v den vystavení daňového dokladu (to znamená dnem doplnění všech náležitostí do dokladu), nebo 15. dne v měsíci, který následuje po měsíci, v němž bylo zboží pořízeno. Datum přijatého zdanitelného plnění je 15.2.2012, v celkové hodnotě 450 000 Kč. Při pořízení osobního automobilu předpokládá, že k uskutečňování ekonomických činností jej bude využívat z 92%.

Podle knihy jízd byly vždy pohonné hmoty spotřebovány na uskutečnění toho plnění, pro které byly pořízeny. Tělocvična i automobil jsou využívány jak pro ekonomickou činnost, tak pro činnost s ní nesouvisející. Z tohoto důvodu musí sdružení vést speciální evidenci pro účely DPH. V tabulkách je proto rozlišeno pro jaké uskutečněné plnění, je použit daný majetek, T znamená tělocvična a A automobil.

I. čtvrtletí/2012

Uskutečněná plnění

Tab. 4.2.1

DUZP	doklad	ZD v Kč	daň 20 % v Kč	předmět plnění	odběratel	druh plnění	Použito A nebo T
3.1.	PPD1	9 000	1 800	nájem tělocvičny leden	TJ Sokol Poruba	Z	T
3.1.	FAV1	20 000	x	sportovní program	ZŠ Palackého	Osv.	T
6.1.	PPD2	16 500	3 300	nájem tělocvičny leden	Orientální tanec Latifah	Z	T
27.1.	FAV2	18 000	x	sportovní program	ZŠ Komenského	Osv.	T
30.1.	FAV3	14 800	x	sportovní program	ZŠ A. Kučery	Osv.	A
2.2.	PPD3	7 500	1 500	nájem tělocvičny únor	TJ Sokol Poruba	Z	T
14.2.	PPD4	8 000	x	Sportovní program	ZŠ Formana	Osv.	T
17.2.	PPD5	14 500	2 900	nájem tělocvičny únor	Orientální tanec Latifah	Z	T
24.2.	FAV4	5 600	x	sportovní program	Dům dětí a mládeže	Osv.	T
1.3.	PPD6	9 000	1 800	nájem tělocvičny březen	TJ Sokol Poruba	Z	T
5.3.	PPD7	16 500	3 300	nájem tělocvičny březen	Orientální tanec Latifah	Z	T
19.3.	FAV5	45 000	9 000	týmový program	Schindler, s. r.o.	Z	T

20.3.	FAV6	25 000	x	hra pro veřejnost	město Ostrava	NEEK	A
24.3.	x	x	x	charitativní program	dětské domovy Ostrava	NEEK	T
25.3.	x	x	x	dvou denní program pro handicapované	SPMP, o. s.	NEEK	A
27.3.	FAV7	5 000	x	sportovní program	ZŠ Krestova	Osv.	A

1. ř. DAP	118 000	23 600	Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku				
50. ř. DAP	71 400	x	Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně				

Zdroj:²⁷

Přijatá plnění - základní sazba daně

Tab. 4.2.2

DPZP	doklad	ZD v Kč	daň 20 % v Kč	předmět plnění	dodavatel	
15.2.	FAP8	450 000	90 000	pořízení automobilu	Autosalon, Katowice	Povinnost přiznat daň
3. ř. DAP		450 000	90 000	Pořízení nového dopravního prostředku § 19 odst. 3 ZDPH		

Tab. 4.2.3

DPZP	doklad	ZD v Kč	daň 20 % v Kč	předmět plnění	dodavatel	NOD
6.1.	VPD1	8 000	1 600	nákup kancelářských potřeb	OTTO Office	Kr
6.1.	FAP1	10 000	2 000	potřeby na bojovou hru	Lanex, a. s.	Bez N
10.1.	FAP2	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.1.	FAP3	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
16.1.	FAP4	300	60	internet	GTS Novera	Kr
18.1.	FAP5	400	80	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
10.2.	FAP6	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.2.	FAP7	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
15.2.	FAP8	414 000	82 800	pořízení automobilu	Autosalon, Katowice	Kr
16.2.	FAP9	300	60	internet	GTS Novera	Kr
22.2.	FAP10	15 000	3 000	potřeby-týmový program	Lanex, a. s.	plný
18.2.	FAP11	350	70	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
10.3.	FAP12	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.3.	FAP13	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
16.3.	FAP14	300	60	internet	GTS Novera	Kr
18.3.	FAP15	500	100	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
19.3.	FAP16	300	60	pohonné hmoty	Shell	plný
20.3.	VPD2	150	30	pohonné hmoty	Shell	PPneek
24.3.	VPD3	1 500	300	Materiál-dětský domov	ART Papír, s. r. o.	PPneek
27.3.	VPD4	100	20	pohonné hmoty	Shell	Bez N

40. ř. DAP	15 300	3 060	NOD z přijatých zdanitelných plnění od plátců				
------------	--------	-------	---	--	--	--	--

²⁷ vlastní zdroj

40. ř. DAP	37 150	7 430	Část odpočtu daně v krácené výši
43. ř. DAP	414 000	82 800	Ze zdanitelných plnění vykázaných na řádcích 3 až 13
neuvádí se	10 100	2 020	plnění bez nároku na odpočet daně

Výpočet nároku na odpočet daně u automobilu:

Při pořízení osobního automobilu předpokládá, že k uskutečňování ekonomických činností jej bude využívat z 92% (poměrný koeficient dle § 75 ZDPH).

Poměrný ZD: $450\,000\text{ Kč} \cdot 0,92 = 414\,000\text{ Kč}$

Daň 20 % : $450\,000 \cdot 0,2 = 90\,000\text{ Kč}$

Poměrný nárok na odpočet: $90\,000\text{ Kč} \cdot 0,92 = 82\,800\text{ Kč}$

Krácený nárok: $82\,800\text{ Kč} \cdot 0,29 = 24\,012\text{ Kč}$ tuto částku může sdružení uplatnit, jako nárok na odpočet daně při pořízení automobilu.

Přijatá plnění – snížená sazba daně

Tab. 4.2.4

DPZP	doklad	ZD v Kč	daň 14 % v Kč	předmět plnění	dodavatel	NOD
15.1.	FAP17	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.1.	FAP18	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.1.	FAP19	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
15.2.	FAP20	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.2.	FAP21	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.2.	FAP22	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
15.3.	FAP23	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.3.	FAP24	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.3.	FAP25	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
24.3.	VPD4	600	84	sladkosti-dětský domov	Tesco, a. s.	PPneek

41. ř. DAP	18 000	2 520	NOD z přijatých zdanitelných plnění od plátců
neuvádí se	600	84	plnění bez nároku na odpočet daně

Dne 24.3. sdružení uspořádalo sportovní program pro dětské domovy v Ostravě. Tento program byl poskytnut zdarma tzn. bez úplaty, dětské domovy ani město nic za tento program neplatily. Tato činnost je bezúplatná, není ekonomickou činností a z tohoto důvodu není předmětem DPH. Neuvádí se v DAP, avšak činnost bude mít vliv na poměrný koeficient. Pro potřeby stanovení poměrného koeficientu na konci roku, sdružení vyčíslilo hodnotu tohoto programu v částce 13 000 Kč bez DPH. Dále v dnech 25. a 26.3. poskytlo sdružení program

pro mentálně postižené děti, bezúplatně. Pro potřeby vyčíslení poměrného koeficientu stanovilo sdružení hodnotu tohoto programu ve výši 25 000 Kč bez DPH

Na základě evidence pro účely DPH za I. čtvrtletí 2012 sestaví sdružení přiznání k dani z přidané hodnoty. Mimo výše zmíněné řádky vyplní také řádek 52 zálohový koeficient, který je pro rok 2012 ve výši 29%.

Podrobné daňové přiznání pro I. čtvrtletí 2012 najdeme v příloze č. 1.

I. Zdanitelná plnění

ř. 1 - ZD 118 000, daň na výstupu 23 600

ř. 2 - ZD 450 000, daň na výstupu 90 000

IV. Nárok na odpočet daně

ř. 40 - ZD 52 450, v plné výši 3 060, krácený odpočet 7 430

ř. 41 - ZD 18 000, krácený odpočet 2 520

ř. 43 - ZD 414 000, krácený odpočet 82 800

ř. 46 - v plné výši 3 060, krácený odpočet 92 750

V. Krácení nároku na odpočet daně

ř. 50 - 71 400

ř. 52 - Část odpočtu daně v krácené výši koeficient 29 % Odpočet 26 898

VI. Výpočet daňové povinnosti

ř. 62 - 113 600

ř. 63 - 29 958

ř. 64 - 83 642

II. čtvrtletí 2012

Uskutečněná plnění

Tab. 4.2.5

DUZP	doklad	ZD v Kč	daň 20 % v Kč	předmět plnění	odběratel	druh plnění	Použito A nebo T
1.4.	FAV8	5 000	1 000	veřejný program	město Karviná	NEEK	A
2.4.	PPD8	9 000	1 800	nájem tělocvičny duben	TJ Sokol Poruba	Z	T
5.4.	FAV9	16 500	3 300	nájem tělocvičny duben	Orientální tanec Latifah	Z	T
25.4.	FAV10	45 000	9 000	team building	Stavebniny Janík	Z	A
30.4.	FAV11	4 000	x	Program čarodějnice	město Český Těšín	NEEK	A
1.5.	FAV12	6 000	x	1.máj program	město Ostrava	NEEK	A

2.5.	PPD9	9 000	1 800	nájem tělocvičny květen	TJ Sokol Poruba	Z	T
5.5.	FAV13	16 500	3 300	nájem tělocvičny květen	Orientální tanec Latifah	Z	T
25.5.	FAV15	60 000	12 000	firemní program	Tieto Czech, s. r. o.	Z	A
1.6.	FAV16	8 000	x	program den dětí	město Ostrava	NEEK	A
2.6.	PPD10	5 000	1 000	nájem tělocvičny červen	TJ Sokol Poruba	Z	T
4.6.	FAV17	60 000	12 000	firemní program	Sungwoo Hi-tec	Z	A
5.6.	FAV18	16 500	3 300	nájem tělocvičny červen	Orientální tanec Latifah	Z	T
18.6.	FAV18	6 000	x	sportovní program	Matiční gymnázium	Osv.	T
21.6.	x	x	x	program postiženým	Helpless, o. p. s.	NEEK	A
22.6.	x	x	x	sportovní program	Dětské domovy	NEEK	A
25.6.	FAV19	7 500	x	konec školy	OA Poruba	Osv.	A
26.6.	FAV20	7 500	x	konec školy	ZŠ Kosmonautů	Osv.	A
27.6.	FAV21	7 500	x	konec školy	ZŠ V. Košaře	Osv.	T
28.6.	FAV22	7 500	x	konec školy	ZŠ Mjr. Nováka	Osv.	T

1. ř. DAP	237 500	47 500	Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku
50. ř. DAP	40 000	x	Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně

Přijatá plnění – základní sazba daně

Tab. 4.2.6

DPZP	doklad	ZD v Kč	daň 20% v Kč	předmět plnění	dodavatel	NOD
1.4.	VPD5	200	40	pohonné hmoty	Shell	PPneek
2.4.	VPD6	9 000	1 800	nákup materiálu	Lanex, a. s.	Kr
5.4.	VPD7	6 500	1 300	nákup materiálu	ART Papír, s. r. o.	Bez N
10.4.	FAP26	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.4.	FAP27	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
15.4.	VPD8	3 500	700	materiál-team building	ART Papír, s. r. o.	plný
16.4.	FAP28	300	60	internet	GTS Novera	Kr
18.4.	FAP29	400	80	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
25.4.	VPD9	150	30	pohonné hmoty	Shell	plný
30.4.	VPD10	400	80	pohonné hmoty	Shell	PPneek
5.5.	VPD11	3 400	680	kancelářské potřeby	ART Papír, s. r. o.	Kr
10.5.	FAP30	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.5.	FAP31	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
16.5.	FAP32	300	60	internet	GTS Novera	Kr
18.5.	FAP34	350	70	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
25.5.	VPD12	150	30	pohonné hmoty	Shell	plný
1.6.	VPD13	100	20	pohonné hmoty	Shell	PPneek

4.6.	VPD14	250	50	pohonné hmoty-firma	Shell	plný
10.6.	FAP35	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.6.	FAP36	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
16.6.	FAP37	300	60	internet	GTS Novera	Kr
17.6.	VPD15	6 000	1 200	materiál-školy	ART Papír, s. r. o.	Bez N
18.6.	FAP38	500	100	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
21.6.	VPD16	150	30	pohonné hmoty	Shell	PPneek
25.6.	VPD17	250	50	pohonné hmoty	Shell	Bez N

40. ř. DAP	4 050	810	NOD z přijatých zdanitelných plnění od plátců
40. ř. DAP	41 550	8 310	Část odpočtu daně v krácené výši
neuvádí se	12 750	2 550	plnění bez nároku na odpočet daně

Přijatá plnění – snížená sazba daně

Tab. 4.2.7

DPZP	doklad	ZD v Kč	daň 14% v Kč	předmět plnění	dodavatel	NOD
15.4.	FAP39	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.4.	FAP40	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.4.	FAP41	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
15.5.	FAP42	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.5.	FAP43	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.5.	FAP44	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
15.6.	FAP45	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.6.	FAP46	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.6.	FAP47	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
20.6.	VPD18	2 000	280	sladkosti-charita	Tesco, a. s.	PPneek

41. ř. DAP	18 000	2 520	NOD z přijatých zdanitelných plnění od plátců
neuvádí se	2 000	280	plnění bez nároku na odpočet daně

Dne 21.6.2012 sdružení uspořádalo program pro tělesně postižené děti. Tento program byl poskytnut bez úplaty a jde tedy o neekonomickou činnost. Pro potřeby výpočtu poměrného koeficientu na konci roku stanovilo hodnotu tohoto programu v částce 14 000 Kč bez DPH. A dne 22.6.2012 poskytlo sdružení program dětským domovům opět bez úplaty, pro účely výpočtu poměrného koeficientu stanovilo hodnotu tohoto programu 15 000 Kč bez DPH.

Podrobné daňové přiznání za období II. čtvrtletí 2012 najdeme v příloze č. 3.

I. Zdanitelná plnění

ř. 1 - ZD 237 500, daň na výstupu 47 500

IV. Nárok na odpočet daně

ř. 40 - ZD 45 600, v plné výši 810, krácený odpočet 8 310

ř. 41 - ZD 18 000, krácený odpočet 2 520

ř. 46 - v plné výši 810, krácený odpočet 10 830

V. Krácení nároku na odpočet daně

ř. 50 - 40 000

ř. 52 - Část odpočtu daně v krácené výši koeficient 29 %, odpočet 3 141

VI. Výpočet daňové povinnosti

ř. 62 - 47 500

ř. 63 - 3 951

ř. 64 - 43 549

III. čtvrtletí 2012

Uskutečněná plnění

Tab. 4.2.8

DUZP	doklad	ZD v Kč	daň 20 % v Kč	předmět plnění	odběratel	druh plnění	Použito A nebo T
2.7.	FAV23	5 000	x	dětský program	Tábory na maximum	Osv.	A
7.7.	FAV24	7 000	x	celodenní program	HaHa tábor	Osv.	A
15.7.	FAV25	1 000	200	nájem tělocvičny červenec	UPC	Z	T
18.7.	FAV26	6 500	x	program-tábor	DRAK tábor	Osv.	A
20.7.	FAV27	7 000	1 400	nájem tělocvičny	Tieto, s. r. o.	Z	A
22.7.	FAV28	7 500	x	sportovní program-tábor	Sdružení „Tábory s úsměvem“	Osv.	A
10.8.	PPD11	500	100	nájem tělocvičny srpen	TJ Sokol Poruba	Z	T
10.8.	FAV29	9 000	1 800	nájem tělocvičny srpen	Asus, a. s.	Z	T
17.8.	FAV30	25 000	x	více denní program	tábor Vodní skauti	Osv.	A
2.9.	PPD12	3 000	600	nájem tělocvičny září	TJ Sokol Poruba	Z	T
3.9.	FAV31	105 000	21 000	firemní program	Schenker s. r. o.	Z	A
5.9.	FAV32	16 500	3 300	nájem tělocvičny září	Orientální tanec Latifah	Z	T
6.9.	PPD13	10 000	x	členské příspěvky	členové SNOVAČ, o. s.	Osv.	x
7.9.	FAV33	12 500	x	adaptační kurz	SOU Krakovská	Osv.	A
14.9.	FAV34	13 000	x	adaptační kurz	OA Karasova	Osv.	A

15.9.	FAV35	7 000	1 400	nájem tělocvičny září	Tieto, s. r. o.	Z	T
28.9.	FAV36	4 000	x	program pro veřejnost	město Karviná	NEEK	A

1. ř. DAP	149 000	29 800	Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku
50. ř. DAP	86 500	x	Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně

Přijátá plnění – základní sazba daně

Tab. 4.2.9

DPZP	doklad	ZD v Kč	daň 20 % v Kč	předmět plnění	dodavatel	NOD
2.7.	FAP49	3 000	600	materiál na tábor	OTTO Office	Bez N
2.7.	VPD19	1 600	320	pohonné hmoty-tábory	Shell	Bez N
10.7.	FAP50	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
12.7.	VPD20	3 500	700	nákup materiálu-tábor	ART Papír, s. r. o.	Bez N
15.7.	FAP51	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
16.7.	FAP52	300	60	internet	GTS Novera	Kr
18.7.	FAP53	400	80	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
10.8.	FAP54	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.8.	FAP55	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
16.8.	FAP56	300	60	internet	GTS Novera	Kr
18.8.	FAP57	350	70	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
3.9.	VPD21	500	100	pohonné hmoty-firma	Shell	plný
3.9.	VPD22	2 500	500	materiál-firma	ART Papír, s. r. o.	plný
7.9.	VPD23	500	100	pohonné hmoty	Shell	Bez N
10.9.	FAP58	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
14.9.	FAP59	4 000	800	materiál adaptační kurz	Lanex, a. s.	Bez N
15.9.	FAP60	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
16.9.	FAP61	300	60	internet	GTS Novera	Kr
18.9.	FAP62	500	100	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
28.9.	VPD24	150	30	pohonné hmoty-Karviná	Shell	PPneek

40. ř. DAP	3 000	600	NOD z přijatých zdanitelných plnění od plátců
52. ř. DAP	29 150	5 830	Část odpočtu daně v krácené výši
neuvádí se	12 600	2 520	plnění bez nároku na odpočet daně

Přijátá plnění – snížená sazba daně

Tab. 4.2.10

DPZP	doklad	ZD v Kč	daň 14 % v Kč	předmět plnění	dodavatel	NOD
15.7.	FAP62	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.7.	FAP63	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.7.	FAP64	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr

15.8.	FAP65	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.8.	FAP66	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.8.	FAP67	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
15.9.	FAP68	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.9.	FAP69	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.9.	FAP70	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
41. ř. DAP	18 000	2 520	NOD z přijatých zdanitelných plnění od plátců			

Podrobné daňové přiznání za období III. čtvrtletí 2012 najdeme v příloze č. 4.

I. Zdanitelná plnění

ř. 1 - ZD 149 000, daň na výstupu 29 800

IV. Nárok na odpočet daně

ř. 40 - ZD 32 150, v plné výši 600, krácený odpočet 5 830

ř. 41 - ZD 18 000, krácený odpočet 2 520

ř. 46 - v plné výši 600, krácený odpočet 8 350

V. Krácení nároku na odpočet daně

ř. 50 - 86 500

ř. 52 - Část odpočtu daně v krácené výši koeficient 29 % Odpočet 2 422

VI. Výpočet daňové povinnosti

ř. 62 - 29 800

ř. 63 - 3 022

ř. 64 - 26 778

IV. čtvrtletí 2012

Uskutečněná plnění

Tab. 4.2.11

DUZP	doklad	ZD v Kč	daň 20 % v Kč	předmět plnění	odběratel	druh plnění	Použito A nebo T
1.10.	FAV37	35 000	7 000	týmový program	ISOTRA, a. s.	Z	A
2.10.	PPD14	500	100	nájem tělocvičny říjen	TJ Sokol Poruba	Z	T
5.10.	FAV38	16 500	3 300	nájem tělocvičny říjen	Orientální tanec Latifah	Z	T
5.10.	FAV39	36 500	7 300	team building	Wietzmann Opava, s.r.o.	Z	A
8.10.	PPD15	1 500	300	nájem tělocvičny	Tieto, a. s.	Z	T
28.10.	FAV40	3 500	x	program pro veřejnost	Valíme se..., o. s.	Osv.	A
2.11.	FAV41	9 000	1 800	nájem tělocvičny listopad	TJ Sokol Poruba	Z	T

5.11.	FAV42	16 500	3 300	nájem tělocvičny listopad	Orientální tanec Latifah	Z	T
17.11.	FAV43	7 000	x	program pro veřejnost	město Opava	NEEK	A
2.12.	FAV44	9 000	1 800	nájem tělocvičny prosinec	TJ Sokol Poruba	Z	T
5.12.	FAV45	16 500	3 300	nájem tělocvičny prosinec	Orientální tanec Latifah	Z	T
17.12.	x	x	x	program-Vánoce	Dětské domovy Ostrava	NEEK	T
18.12.	FAV46	5 000	x	program-Vánoce	ZŠ Krestova	Osv.	T
19.12.	FAV47	5 000	x	program-Vánoce	ZŠ A. Kučery	Osv.	T
20.12.	x	x	x	program-tělesně postižení	Helpless, o. p. s.	NEEK	T

1. ř. DAP	141 000	28 200	Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku
50. ř. DAP	13 500	2 700	Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně

Přijatá plnění – základní sazba daně

Tab. 4.2.12

DPZP	doklad	ZD v Kč	daň 20 % v Kč	předmět plnění	dodavatel	NOD
1.10.	VPD25	6 000	1200	materiál-firmy	ART Papír, s. r. o.	plný
1.10.	VPD26	250	50	pohonné hmoty-firmy	Shell	plný
2.10.	FAP71	5 000	1 000	materiál	Lanex, a. s.	Kr
10.10.	FAP72	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.10.	FAP73	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
16.10.	FAP74	300	60	internet	GTS Novera	Kr
18.10.	FAP75	400	80	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
28.10.	VPD27	200	40	pohonné hmoty	Shell	Bez N
28.10.	VPD28	2 500	500	materiál	ART Papír, s. r. o.	Bez N
10.11.	FAP76	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.11.	FAP77	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
15.11.	VPD29	3 000	600	materiál	ART Papír, s. r. o.	Kr
16.11.	VPD30	300	60	internet	GTS Novera	Kr
17.11.	VPD31	300	60	pohonné hmoty-Opava	Shell	PPneek
18.11.	FAP78	350	70	telefon	Telefónica, a. s.	Kr
10.12.	FAP79	8 000	1 600	nájem	RE/MAX Profit	Kr
15.12.	FAP80	1 000	200	spotřeba el. energie	ČEZ, a. s.	Kr
16.12.	VPD32	3 000	600	materiál-NEEK činnost	ART Papír, s. r. o.	PPneek
16.12.	VPD33	250	50	pohonné hmoty	Shell	Kr
16.12.	FAP81	300	60	internet	GTS Novera	Kr
17.12.	VPD34	2 000	400	materiál ZŠ	ART Papír, s. r. o.	Bez N
18.12.	FAP82	500	100	telefon	Telefónica, a. s.	Kr

40. ř. DAP	6 250	1 250	NOD z přijatých zdanitelných plnění od plátců
40. ř. DAP	37 400	7 480	Část odpočtu daně v krácené výši
neuvádí se	4 700	940	plnění bez nároku na odpočet daně

Přijatá plnění – snížená sazba daně

Tab. 4.2.13

DPZP	doklad	ZD v Kč	daň 14 % v Kč	předmět plnění	dodavatel	NOD
15.10.	FAP83	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.10.	FAP84	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.10.	FAP85	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
15.11.	FAP86	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.11.	FAP87	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.11.	FAP88	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
15.12.	FAP89	1 000	140	spotřeba tepla	ČEZ, a. s.	Kr
15.12.	FAP90	500	70	spotřeba vody	ADAVAK, s. r. o.	Kr
17.12.	FAP91	4 500	630	voda, teplo, tělocvična	Dalkia, a. s.	Kr
19.12.	VPD35	700	140	sladkosti-charita	Tesco, a. s.	PPneek

41. ř. DAP	18 000	2 520	NOD z přijatých zdanitelných plnění od plátců
neuvádí se	700	140	plnění bez nároku na odpočet daně

Zdroj²⁸

Dne 17.12.2012 poskytlo sdružení program pro dětské domovy bez úplaty, nejde tedy o ekonomickou činnost. Pro potřeby stanovení poměrného koeficientu vyjádřilo sdružení hodnotu tohoto programu v částce 12 000 Kč bez DPH. Dne 20.12.2012 sdružení opět pořádalo program pro handicapované děti, který byl zdarma. Opět nešlo o ekonomickou činnost a pro potřeby stanovení poměrného koeficientu vyčíslilo sdružení hodnotu programu v částce 14 500 Kč bez DPH.

Podrobné daňové přiznání za období IV. čtvrtletí 2012 najdeme v příloze č. 5.

I. Zdanitelná plnění

ř. 1 - ZD 141 000, daň na výstupu 28 200

IV. Nárok na odpočet daně

ř. 40 - ZD 43 650, v plné výši 1 250, krácený odpočet 7 480

ř. 41 - ZD 18 000, krácený odpočet 2 520

²⁸ tabulky v praktické části: vlastní zdroj

ř. 45 - krácený odpočet - 9 900

ř. 46 - v plné výši 1 250, krácený odpočet 100

V. Krácení nároku na odpočet daně

ř. 50 - 13 500

ř. 52 - Část odpočtu daně v krácené výši koeficient 29 %, odpočet 29

ř. 53 - vypořádací koeficient 76 %, změna odpočtu 49 781

VI. Výpočet daňové povinnosti

ř. 60 - 9 785

ř. 62 - 28 200

ř. 63 - 60 845

ř. 65 - 32 645

4.4. Výpočet vypořádacích koeficientů a změna odpočtu daně

Vypořádací koeficient (§ 76 ZDPH):

součet ZD uskutečněných plnění s nárokem na odpočet daně 645 500 Kč

součet hodnot uskutečněných plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně 211 400 Kč

$$\text{Vypořádací koeficient} = \frac{645\,500}{645\,500 + 211\,400} = 76\%$$

Tento koeficient je vypořádacím pro rok 2012 a stane se zálohovým pro rok 2013

Úprava vyrovnání odpočtu daně dle § 75 ZDPH:

Automobil:

$$\text{Skutečný poměrný koeficient pro automobil podle § 75 ZDPH} = \frac{463\,300}{113\,000 + 463\,300} = 81\% \quad (3.4)$$

součet ZD činností, které nejsou ekonomické 113 000 Kč

součet ZD ekonomických činností 463 300 Kč

Na konci roku bylo z knihy jízd zjištěno, že vozidlo bylo využíváno k uskutečňování ekonomických činností pouze z 81 %.

Výše nároku na odpočet daně na konci roku = daň na vstupu x poměrný koeficient x vypořádací koeficient – uplatněná daň na vstupu při pořízení majetku

$$\text{Poměrný nárok na odpočet daně} = 90\,000 \text{ Kč} \cdot (0,81 \cdot 0,76) - 24\,012 \text{ Kč} =$$

$$= 90\,000 \text{ Kč} \cdot 0,6156 - 24\,012 \text{ Kč} = 31\,392 \text{ Kč}$$

Oprava odpočtu (§ 75/4 ZDPH):

$$90\,000 \cdot 81\% = 72\,900 \text{ Kč}$$

$$72\,900 - 82\,800 = -9\,900 \text{ Kč}$$

uvedeno v ř. 45 korekce odpočtů daně, třetí sloupec (krácený odpočet)

vypořádání odpočtu daně ř. 53

$$\begin{aligned} \text{změna odpočtu} &= \text{skutečný nárok} - \text{uplatněný nárok} = (72\,900 \cdot 76\%) - (82\,800 \cdot 29\%) = \\ &= 55\,404 - 24\,012 = 31\,392 \text{ Kč} \end{aligned}$$

Úprava vyrovnání odpočtu daně dle § 78a ZDPH:

Tělocvična:

$$\text{Skutečný poměrný koeficient (§ 75 ZDPH)} = \frac{379\,600}{379\,600 + 39\,500} = 91\% \quad (3.4)$$

součet ZD činností, které nejsou ekonomické 39 500 Kč

součet ZD ekonomických činností 379 600 Kč

U tělocvičny sledujeme součin poměrného a vypořádacího koeficientu pro **úpravu odpočtu daně (§ 78a odst. 2 písm. c ZDPH)**. Porovnáváme s ukazatelem nároku na odpočet daně, ve kterém byl majetek pořízen (2011) $29\% \times 92\% = 27\%$. Pokud je rozdíl vyšší než 10 % bodů, provedeme úpravu odpočtu daně (§ 78a ZDPH).

Rok	Poměrný koeficient (%)	Vypořádací koeficient (%)	Součin koeficientů (%)
2011	92	29	27
2012	91	76	70

Úprava odpočtu daně u tělocvičny r. 2012:

$$\text{Poměrný nárok} = 250\,050 \text{ Kč} \cdot 0,91 = 227\,546 \text{ Kč}$$

$$\text{Korekce odpočtu daně} = \frac{227\,546 \cdot (0,70 - 27)}{10} = 9\,785 \text{ Kč}$$

Úpravu odpočtu daně za rok 2012 uvede v DAP ř. 60 za poslední zdaňovací období roku.

Vypořádání odpočtu na řádku 53 DAP:

součet celkové daně na vstupu uvedené na řádcích 40 a 41 DAP = 39 130 Kč

součet uplatněného nároku na odpočet daně (29 % z celkového DPH) = 11 350 Kč

Vypořádání nároku na odpočet DPH $(39\,130 \cdot 0,76) - 11\,350 = 18\,389$ Kč

O částku 18 389 Kč sdružení vypořádá odpočet daně a může si tak navýšit nárok na odpočet daně za přijatá plnění v roce 2012. Celková změna odpočtu na řádku 53 DAP ve výši 49 781 Kč se skládá (18 389 + 31 392).

4.5. Vyhodnocení zpracovaného příkladu

V předcházejících bodech práce byla zpracována čtvrtletní daňová přiznání občanského sdružení SNOVAČ včetně úpravy jednotlivých koeficientů a jejich vypořádání. Pro účely DPH neposuzuje neziskový subjekt hlavní a vedlejší činnost (dle zřizovací, zakládací či jiné listiny), ale charakter dané činnosti, tj. jestli se jedná o ekonomickou činnost či nikoliv. Neekonomické činnosti jsou, takové činnosti, které nejsou předmětem daně a většinou se jedná o činnosti poskytnuté zdarma tzn. bez úplaty. Uskutečněná plnění, které sdružení poskytlo městu byla poskytnuta za úplatu, avšak město je veřejnosti poskytuje zdarma. I přesto, že sdružení obdrželo úplatu za tato plnění, jedná se o neekonomickou činnost, protože jde o účelové dotace a granty. Tyto finanční prostředky poskytnuté z příslušných zdrojů plátce daně neuvádí v daňovém přiznání k DPH, a proto nemohou ovlivnit hodnotu krátícího koeficientu. Finanční příspěvky poskytnuté formou dotace, která není dotace k ceně, nejsou předmětem daně. Tento druh plnění je právně sporný, zda jej zařadit do ekonomické či neekonomické činnosti.

5. ZÁVĚR

Cílem práce bylo zjištění, jaký bude mít vliv na organizaci registrace k DPH a zda je pro sdružení výhodnější být plátcem či neplátcem DPH, a jak by bylo administrativně náročné, kdyby se sdružení stalo plátcem.

Téma DPH jsem si vybrala, protože se dotýká úplně všech i nás občanů. Je to zajímavé téma a komplikované zejména u právnických osob, které nejsou zřízeny za účelem podnikání. U neziskových subjektů je DPH o to náročnější, protože tyto subjekty nevykonávají pouze ekonomickou činnost a u většiny svých uskutečněných plnění musí řešit krácení odpočtu daně z hlediska použití na uskutečnění plnění zdanitelného nebo osvobozeného.

V teoretické části jsou zachyceny a vysvětleny důležité pojmy týkající se DPH. Všechny tyto pojmy souvisejí s neziskovými subjekty. Pro lepší pochopení je i v teoretické části hodně případů a pojmů vysvětleno na konkrétních příkladech.

Praktická část práce je zaměřena na konkrétní neziskový subjekt, kterým je občanské sdružení SNOVAČ. Toto sdružení vykonává jak ekonomickou, tak činnost s ní nesouvisející. Díky překročení zákonného limitu pro obrát mělo sdružení povinnost registrovat se k DPH. Díky registraci začalo sdružení řešit spoustu problematiky týkající se DPH. Sdružení vede specifickou evidenci uskutečněných a přijatých plnění pro účely DPH a podle této evidence sestavuje daňová přiznání (viz. přílohy). Na konci roku musí provést vypořádání a korekci nároků na odpočet daně. Praktická část zachycuje jedno účetní období (kalendářní rok) neziskové organizace z pohledu DPH.

Stát se plátcem DPH je pro sdružení mnohem administrativně náročnější. Plátce DPH musí evidovat dlouhodobý majetek, zda byl použit k ekonomické činnosti, či činností nesouvisející s ekonomickou. Organizace musí členit přijatá plnění podle toho zda byla pořízena s cílem uskutečnit plnění osvobozené od daně s nárokem či bez nároku na odpočet daně nebo zdanitelné plnění.

Sdružení nemůže uplatňovat jen nárok na odpočet v plné výši, to by bylo nezákonné. Výhodou oproti tomu, kdyby bylo neplátcem je, že si může uplatnit alespoň nějaký nárok na odpočet. Výhodou plátce DPH je, že na statky které nakoupí, si může uplatnit nárok na odpočet daně a zaplacené DPH obdrží od státu zpět. Stává se atraktivnější pro další subjekty, které jsou plátcem daně a mají v plánu nakupovat služby od tohoto sdružení, které je také plátcem daně, protože nakupující může taktéž uplatnit nárok na odpočet daně a zaplacené DPH dostane zpět, pokud nakupoval od plátce daně. Pokud, ale nakupuje plátce DPH

od neplátce, nemůže si DPH z částky odečíst a má zboží o DPH dražší. U plátce DPH má tato skutečnost pozitivní vliv na cash flow, jelikož má možnost uplatnit nárok na odpočet daně, má k dispozici více peněžních prostředků.

Seznam literatury

a) knihy:

[1] BENDA, Václav. *DPH u neziskových subjektů*. 2. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 168 s. ISBN 978-80-7273-160-2.

[2] DUŠEK, Jiří. *DPH 2012 zákon s přehledy*. 9. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-4080-5

[3] FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *DPH ve školství od roku 2009*. 2. vyd. Karviná – Mizerov: Paris, 2009. 209 s. ISBN 978-80-87173-03-9

[4] FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových organizací 2012*. 1. vyd. Olomouc: ANAG 2011. 511 s. ISBN 978-80-7263-684-6

[5] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony, úplná znění platná k 1.1.2012*. 21. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s. 2012. 264 s. ISBN 978-80-247-4254-0

[6] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

[7] PLATTEEUW, Chris and Pedro PESTANA DA SILVA. *Quick reference to European VAT compliance 2011*. The Netherlands: Kluwer Law International BV, 2011. 824 s. ISBN 978-90-411-3523-0.

b) elektronické monografie:

[8] ČESKÁ DAŇOVÁ ZPRÁVA. ČSD: Informace o uplatňování DPH u neziskových subjektů [online]. Dostupné z: http://cds2005.mfcr.cz/aktuality/DPH_nezisk.html

[9] EPRAVO.CZ, a.s.: Občanské sdružení podle zákona o sdružování občanů ze dne 11. června 2001 [online]. [11.6.2001]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/obcanske-sdruzeni-podle-zakona-o-sdruzovani-obcanu-8904.html>

[10] WOLTERS KLUWER ČR, a. s.:Změny sazeb od 1.1.2012 do 1.1.2013 ze dne 1.prosince 2010 [online]. [1.12.2011] Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d36136v45848-zmeny-sazeb-dane-od-1-1-2012-a-od-1-1-2013/>

[11] VERLAG DASHÖFER, nakladatelství, spol. s r. o.:DPH – Předmět daně ze dne 31.března 2 [online]. [31.3.2010] Dostupné z: <http://www.dashofer.cz/7/0/dph-predmet-dane-cid233510/>

Seznam zkratek

A	automobil
Bez N	bez nároku na odpočet daně
ČR	Česká republika
DAP	daňové přiznání
DIČ	daňové identifikační číslo
DPH	daň z přidané hodnoty
DPZP	datum přijatého zdanitelného plnění
DUZP	datum uskutečnění zdanitelného plnění
FAP	faktura přijatá
FAV	faktura vydaná
FO	fyzická osoba
JČS	jiný členský stát
K	koeficient
Kč	korun českých
Kr	krácený nárok na odpočet daně
LZPS	Listina základních práv a svobod
MF	ministerstvo financí
NEEK	neekonomická činnost
NF	nadační fond
NO	nezisková organizace
NOD	nárok na odpočet daně
OPD	osoba povinná k dani
OPS	obecně prospěšná společnost
Osv.	osvobozeno od daně
PPD	příjmový pokladní doklad
PPneek	přijaté plnění pro činnost nesouvisející s ekonomickou činností
PO	právnícká osoba
T	tělocvična
TJ	tělovýchovná jednota
UN	ukazatel nároku na odpočet daně
ÚO	úprava odpočtu daně
VPD	výdajový pokladní doklad
ZD	základ daně
ZDPH	zákon o dani z přidané hodnoty

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května 2012

Kateřina Brázdilová

Seznam příloh

PŘÍLOHA 1: Přihláška k registraci k dani z přidané hodnoty

PŘÍLOHA 2: Přiznání k dani z přidané hodnoty za I. čtvrtletí 2012

PŘÍLOHA 3: Přiznání k dani z přidané hodnoty za II. čtvrtletí 2012

PŘÍLOHA 4: Přiznání k dani z přidané hodnoty za III. čtvrtletí 2012

PŘÍLOHA 5: Přiznání k dani z přidané hodnoty za IV. čtvrtletí 2012